

В.М.Гудима

**Використання засобів
інформаційно-комунікаційних
технологій у процесі навчання
географії**

Навчально-методичний посібник

Біла Церква
КОШОПОК
2009

*Рекомендовано науково-методичною радою
Київського обласного інституту
Післядипломної освіти педагогічних кадрів
(протокол № 2 від 11 березня 2009 р.)*

Рецензенти:

Довгань А.І., завідуючий навчально-методичним кабінетом регіонального краєзнавства КОПОПК, кандидат географічних наук;

Міханова В.П., вчитель географії загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. № 12 м. Білої Церкви, старший вчитель;

Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання географії: Навчально-методичний посібник/ Автор: **В.М. Гудима** - Біла Церква: КОПОПК, 2009. – 110 с.

Gyduma Volodymyr

Тематика: навчально-виховний процес

Кафедра природничо-математичних дисциплін та технологій

В останні роки зростає інтерес вчителів до використання інформаційно-комунікаційних технологій при викладання шкільних предметів, у тому числі і географії. Це пов'язано з тим, що впровадження комп'ютерів у навчальний процес відкриває справді неозорі можливості у виборі матеріалів і форм навчальної роботи, роблять уроки яскравими і привабливими, інформаційно і емоційно насиченими, підвищують мотивацію до навчання.

Дослідницька, творча робота, оперативність отримання інформації, значна економія часу, об'єктивність при перевірці знань учнів, можливість отримати навички роботи з комп'ютером – все це налаштовує вчителів, бути на рівні сучасних процесів інформатизації, які відбуваються в суспільстві.

Даний посібник допоможе вчителям географії навчитись користуватись програмними засобами MS Office і впроваджувати їх у процес навчання географії.

Навчально-методичний посібник розрахований на вчителів географії загальноосвітніх навчальних закладів.

В.М.Гудима, 2009

Зміст

I. Передмова.....	6-10
II. Напрями використання ІКТ у процесі навчання географії	
1. Розробка навчального проекту з географії із використанням ІКТ	
а) вибір теми навчального проекту.....	10-12
б) перша складова проекту – учнівська мультимедійна презентація...	12-15
в) створення публікації – другої складової проекту.....	15-16
г) веб -сайт – третя складова проекту.....	16
II. Методичні прийоми роботи з географічною картою у Power Point	
а) методичний прийом «Географічна розминка»	
б) методичний прийом «Рухлива карта»	
в) методичний прийом «Виділи головне»	
г) методичний прийом «Тестування по карті»	
д) визначення географічного положення об'єкта	
е) технології створення дидактичних таблиць	
є) використання прийомів комбінування	
а) створення динамічної графічної моделі «Особливості клімату Індії»	
III. Демонстрація географічних матеріалів.	
а) у текстовому редакторі MS Word	
б) у програмі MS Power Point	
в) призначення мультимедійної презентації	
г) напрями використання презентацій у процесі навчання географії	
д) як розробити презентацію самому?	
е) гіперпосилання на слайди	
є) методичні поради до створення учнівських презентацій	
IV. Показ динамічних процесів .	
а) у програмі PowerPoint.	
б) у програмі Gif Animator	
V. Виконання практичних робіт з географії з використанням ІКТ	
а) у графічному редакторі Paint	
б) у текстовому редакторі MS Word	
в) у табличному редакторі MS Excel	
г) створення картограм і картодіаграм у табличному редакторі MS Excel	
VI. Перевірка знань учнів з географії	
а) у текстовому редакторі MS Word	
б) у програмі MS Power Point	
VII. Самостійна робота учнів	
а) створення рефератів з географії в текстовому редакторі MS Word	
б) створення карток-завдань	
VIII. Інтернет для географів	
а) ресурси Інтернету для навчальних занять з географії	
IX. Створення веб-сайту за допомогою програми FrontPage	
X. Електронний навчальний посібник для учнів 10-11 класів з поглибленим вивченням географії	

- XI. Навчальне заняття з географії з використанням мультимедійної презентації у програмі MS Power Point**
- XII. Навчальне заняття з географії з використанням текстового редактора MS Word**
- XIII. Презентація «Нові індустріальні країни Азії»**

Передмова

Одним з найважливіших напрямів модернізації системи географічної освіти в школі є впровадження комп'ютерних технологій. Нові методи відкривають значні можливості у виборі матеріалів і форм навчальної роботи, робить уроки географії яскравими і привабливими, інформаційно і емоційно насиченими.

Чим приваблює використання комп'ютерів у процесі навчання географії?

По перше: підвищення мотивації навчання, посилення інтересу учнів до уроків географії. Використання комп'ютерних засобів навчання на уроках дозволить вам збільшити число своїх прихильників серед школярів. Учні горітимуть бажанням залишатися в комп'ютерному класі після уроків, щоб ще раз пройти нову тему, поглибити свої знання в тій або іншій сфері географічної науки, підготувати домашнє завдання.

По друге: дослідження і творча робота. При комп'ютерному навчанні кожен учень зможе відчути смак наукового відкриття. Правильно складені завдання допоможуть школяру дослідити будь-яку проблему. Учні можуть самостійно підготувати за допомогою комп'ютерних засобів навчання урок по новій темі, розповісти про ті або інші географічні сторінки в Інтернеті, створити свою власну сторінку в Мережі, на якій могла б вестися і наукова робота.

По третє: оперативність інформації. Для географічної науки найбільш прийнятним є використання лазерних дисків, мультимедійних навчальних посібників. Якщо мультимедійний посібник має набір посилань з Інтернету, то оперативність навчання ще підвищується, стаючи практично абсолютною. Використовуючи мережу Інтернет, можна в реальному часі спостерігати за погодою в будь-якій точці планети, можна визначити поточний час в багатьох містах; Інтернет полегшує доступ до новітньої статистичної інформації,

По черверте: можливість комплексної перевірки знань учнів. Всі мультимедійні підручники містять перевірочні або тестові завдання для школярів. Перевірка завдань при комп'ютерному навчанні проводиться автоматично, що, по-перше, економить час вчителя, а по-друге, дозволяє зняти людський чинник при оцінці робіт, роблячи результат об'єктивнішим.

По п'яте: економія часу. Економити час при комп'ютерному навчанні географії зможе не тільки вчитель (стає зайвим малювання на дошці складних схем і моделей, полегшується процес підготовки до уроків), але і школяр. Учні зможуть швидше перемикатися від однієї форми навчання до іншої (наприклад, услід за поясненням матеріалу спробують самостійно змодельовати на екрані потрібні умови і стани природного середовища), що дозволить пояснити на уроці більше матеріалу.

По шосте: виховна. Якщо школярі не знайомитимуться з технологіями використання комп'ютера на уроках, вони все одно отримають «комп'ютерні» знання в Інтернет-клубах. Але при цьому отримана ними інформація не завжди радуватиме батьків і вчителів. Інтерес і енергію школярів краще направити в потрібне русло, чому поза сумнівом сприятиме комп'ютеризований курс географії.

По сьоме: освітня. Майбутнє доросле життя теперішніх учнів буде тісно пов'язано з комп'ютером. Уміння користуватися комп'ютером в сучасному житті можна поставити на одну дошку з уміннями читати і писати.

По восьме: економія місця. У багатьох школах намагаються окремих приміщень, які призначені для зберігання наочності. Комп'ютер цілком в змозі замінити основну частину географічних карт, об'ємних географічних моделей тощо. За допомогою спеціальних комп'ютерних програм можна змоделювати клімат, побачити етапи горотворення в анімації тощо;

По дев'яте: імідж творчого вчителя. Використання комп'ютера на уроках і в позаурочній діяльності створить вам славу людини передової і прогресивної. Школярі ставитимуть вас в приклад іншим вчителям, а в очах колег по роботі ваш авторитет значно підвищиться.

Проте найкращим аргументом на користь використання ІКТ у процесі вивчення географії є створення ситуації успіху для учнів на заняттях з географії, підвищений рівень зацікавленості при вивченні предмету, можливість мандрувати всім світом, об'єктивність оцінювання навчальних досягнень школярів а також створення у процесі навчальної діяльності нових віртуальних продуктів на базі засобів Microsoft Office і інших програмових комплексів.

Використання пакету програм Microsoft Office кардинально розширює можливості вчителя географії в підготовці до кожного уроку.

Так, застосування програми MS PowerPoint дозволяє підготувати матеріал до уроку, комбінуючи різні засоби наочності.

Відомо, що головною наочною для вчителя географії є настінні карти. За допомогою мультимедіа легко створити демонстраційні карти взяті з нових атласів або з Інтернету. PowerPoint в поєднанні з можливостями інтерактивної дошки дозволяє розвивати навички роботи з географічною картою.

Учні з великим інтересом можуть самі створювати презентації на задані теми.

Текстовий редактор Microsoft Office призначений для створення навчально-методичної документації (тематичні і поурочні плани, роздатковий матеріал до уроків, перевірочні тести і багато що інше). Звичайно, для підготовки таких матеріалів вчителю необхідно освоїти основні прийоми роботи в текстовому редакторі: набір тексту, редагування, вставка таблиць.

Програма Microsoft Word також дозволяє вчителю організувати роботу над індивідуальною творчою діяльністю школярів - підготовки тематичних доповідей і рефератів.

Зі всього пакету програм Microsoft Office найбільше підходить для використання в навчанні географії Excel, особливо в курсах економічна і соціальна географія світу і України для обробки важкої для розуміння статистичної інформації з підбиття підсумків у формі графіків, діаграм, картограм, картодіаграм.

Окрім перерахованих програм можна використовувати у викладанні географії деякі засоби Microsoft Office:

- Microsoft Office Access для створення баз даних;
- MS Explorer для перегляду Інтернет ресурсів на уроках;
- Microsoft Office Picture Manager для систематизації, редагування графічних файлів;
- колекцію картинок Microsoft Office для імпорту і класифікації фотографій, картинок, звуків.

Електронні навчальні посібники, створені за допомогою програм Microsoft Office, активізують навчально-пізнавальну діяльність, і дозволяють здійснювати диференційований підхід до кожного учня, дають можливість самостійно без допомоги вчителя вивчати пропонований матеріал, розширювати свій кругозір. Впровадження в навчальний процес сучасних інформаційних комп'ютерних технологій забезпечує єдність освітніх, розвиваючих і виховних функцій навчання.

Сьогодні використання ІКТ в навчальному процесі дуже актуально. Це сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів, стимулює і розвиває психічні процеси, мислення, сприйняття, пам'ять. Використання ІКТ на уроках географії дозволяє школярам в яскравій цікавій формі розглядати поняття, бачити географічні об'єкти у відеороликах, на фотографіях, ілюстраціях, закріплювати матеріал в цікавій формі, яка сприяє чіткому сприйняттю навчального матеріалу.

В той же час треба відмітити, що ніяка програма не здатна замінити спостереження в природі, роботу на метеорологічному майданчику, польове дослідження річки або водоймища, зіставлення типів ґрунтів і багато інших дій, які можна провести практично в будь-якій школі.

А спуститися на дно океанського жолоба, побувати в надхмарних височинах Гімалаїв, побачити загальну циркуляцію атмосфери з космосу доведеться далеко не кожному. І саме в пізнанні цих куточків Землі і присутніх там процесів комп'ютер стане учневі і вчителю вірним помічником. Адже світ багатобарвний, а з свого вікна і на сторінках більшості підручників ми бачимо лише верхівку того айсберга, який, називаючись Землею, пливе в неозорих просторах космічного простору.

Напрями використання ІКТ у процесі навчання географії

I. Розробка навчального проекту з географії із використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій

Метод проектів – один з інноваційних напрямів в сучасній дидактиці, якому останнім часом приділяється вся більша увага. Характерною особливістю проектною навчальною діяльністю є не вивчення того, що вже існує, а створення нових продуктів. В результаті проектною діяльності учні повинні самостійно або спільними зусиллями вирішити проблему, застосувавши необхідні знання.

Головна мета:

- Розробити навчальний Проект з географії, використовуючи можливості сучасних персональних комп'ютерів.
- Привчити учнів до самостійної дослідницької діяльності під час розв'язування практичних завдань.

Складові навчального проекту з географії

- Учнівська мультимедійна презентація
- Учнівська публікація (інформаційний бюлетень, буклет)
- Учнівський веб-сайт
- Дидактичні матеріали для учнів

Вибір теми навчального проекту

Для вибору теми Проекту («Клімат, що змінюється: прогноз на майбутнє») учителю спочатку необхідно визначитись – чи відповідає вибрана тема проекту навчальній програмі з географії.

Для дослідження теми проекту, необхідно визначити ключове слово (**клімат**) і основні питання, на які будемо давати відповідь, а саме:

Ключове питання – це філософське питання, найбільш загальне з основних питань, яке входить у всі складові проекту (***У чому полягають причини змін клімату на Землі?***)

Тематичне питання – це широке питання, на яке теж немає конкретної відповіді, воно може охоплювати окрему тему або розділ програми. Щоб реалізувати тему проекту, треба дослідити такі тематичні питання:

- 1). ***Антропогенний та природні фактори: чи впливають вони на зміну кліматичних умов?***
- 2). ***Зміни клімату: що відбувається з погодою?***
- 3). ***Глобальні зміни клімату: чи є негативні наслідки?***

Змістові питання – це базові питання. Вони відносяться до конкретного заняття і є питаннями типу “ЩО?”, “ДЕ?”, “Коли?”, “Як називається?”.

Створюємо проект

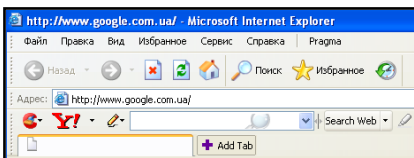
Якщо тема проекту вже визначена, учні шукають в мережі Інтернет, енциклопедіях, довідниках, підручниках допоміжні матеріали, які їм знадобляться у проекті. Це можуть бути: змістова інформація, схеми, графіки, малюнки, анімація тощо.

Обов'язково, вчитель повинен ознайомити учнів із Законом про авторське право. Використовуючи матеріал із мережі Інтернет, треба робити посилання на використані ресурси. Крім того, статті треба підписувати прізвищем автора і тільки потім ставити своє прізвище.

Як входити в Інтернет?

- Нажати ярлик Інтернет на робочому столі
- Відкриється віконце (верхня строчка - написати свій **логін**, нижня строчка – написати **пароль** (5-6 цифр))
- Натискуємо позначку браузера на робочому столі

Відкриється вікно, у його строчку ввести код пошукової машини (www.meta.ua, або www.google.com).

- Нажати на ENTER.

Обов'язково треба наголосити учням, що вони повинні провести дослідження по визначеній темі проекту.

Перша складова проекту – учнівська мультимедійна презентація, яка створюється у програмі MS PowerPoint

Слайд №1

На ньому пишеться тема проекту, автор, адреса

Слайд №2

Визначаємо проблемні питання, які треба дослідити

Гіпотези причин зміни кліматичних умов планети Земля

- Антропогенний фактор
- Природний фактор

Слайд №3

Ставимо гіпотези щодо проблемних питань, а потім досліджуємо названі гіпотези і приходимо до правильних висновків

Методи дослідження

- Спостереження за змінами в характері погодних явищ
- Порівняння показників температури повітря і опадів за кілька років (за даними метеостанції)

Слайд №4

Визначаємо методи, які будемо використовувати при проведенні дослідження (аналіз, спостереження, порівняння, опитування тощо)

Дослідження впливу антропогенного фактора

Глобальне потепління відбувається через забруднення транспортом і промисловістю навколишнього середовища внаслідок накопичення викидів CO₂ в атмосферу

Наслідки кліматичних змін:

менш довгі зими;
менш передбачувана погода;
більш теплі ночі;
випадає менше снігу;
частіше настають періоди жаркої погоди;
більш сильні і тривалі урагани;
менше випадає дощів;
в цілому клімат теплішає.

Слайд №5

Проводимо дослідження впливу антропогенного фактора на клімат

Дослідження впливу природних факторів

Можливий вплив на кліматичну систему позаземних факторів:

- зміни активності Сонця;
- Особливості орбітального руху Землі;
- падіння метеоритів;
- зміни положення магнітних полюсів Землі;

Нестійкість кліматичної системи можлива також під дією внутрішніх сил планети:

- зростання вулканічної активності;
- зміни концентрації вуглецю в атмосфері;
- порушень в системі океанічних течій;

Слайд №6

Проводимо дослідження впливу природних факторів на зміни у кліматі

Використані ресурси

www.marketgid.com

www.narctic.org

www.rus-stat.ru

Слайд №7

Підводимо підсумки наших досліджень

Висновок

Вплив зовнішніх факторів на кліматичні зміни вивчався на основі порівняння матеріалів.

Аналіз показує, що за останні 50 років передбачувані темпи і масштаби потепління, що обумовлені збільшенням викидів парникових газів, можуть бути порівняні із темпами і масштабами сучасного потепління або перевищують їх. Таким чином, можна пов'язувати зміни клімату із антропогенним фактором.

Що робити? У всякому випадку повертатись до доіндустріальної епохи не має сенсу.

Треба розробляти і впроваджувати нові технології, які б не забруднювали оточуюче середовище.

Таким чином, проводячи дослідження проблемних питань, учні одночасно створюють презентацію, яку вони будуть представляти у процесі захисту проекту.

Створення публікації – другої складової проекту

Публікація – це невеликий за об'ємом друкований бюлетень, в якому більш поглиблено відображається інформація по темі проекту, подаються цікаві проблемні запитання, задачі тощо.

В області завдань «**Нова публікація**», що відображається у лівій частині екрана, у списку типів публікацій, які можна створювати в цій програмі, виберіть тип «Публікація для друку», а потім тип «Бюлетень».

У правій частині вікна будуть відображатись зразки інформаційних бюлетенів.

КОМПОН	
Зміни клімату: що ж відбувається з погодою?	№1 Листопад 2008
Гіпотези кліматичних змін	
У 60-х роках XX ст. стало відомо про можливі глобальні потепління. Чому вони відбуваються?	
Існують три можливі гіпотези:	
1. Клімат теплішає через господарську діяльність людини.	
2. На потепління клімату не впливає господарська діяльність людей. Потепління може бути явищем одного з інших рівнів.	
3. Потепління спричинено космічними причинами. Це так звані періоди похолодання і потепління.	
4. Глобальне потепління викликало наслідками всіх трьох: антропогенних, космічних, природних.	
Гливицько В. – студент 12 ПНА групи	
Що відбувається з погодою?	
В останні 10-15 років відбуваються зміни у метеорологічних сезонах, приходу літньої пори року в нашому регіоні. Влітку частіше іде тріпотіт дощу, а то буває зливи й жорсткі дощі. Взимку ми вже різко відрізняємо на собі чужі сніжки, морози. І ці зміни ми хочемо вірно пояснити, визначити сільськогосподарський клімат. Такі зміни в погоді: умови умови клімату на с/г виробництва	
Петренко М. – студент 11 ПНА групи	

Якщо натиснути на потрібному зразку, буде запущений майстер створення бюлетеня.

Якщо знизу бюлетеня вийшло 4 сторінки, курсор навести на сторінку, натиснути праву кнопку миші. У діалоговому вікні натиснути «**Видалити сторінку**»

Зліва екрана в області завдань **Параметри: Бюлетень** нажати на посилання **Зміст сторінки** і вказати кількість колонок бюлетеня.

На посиланні **Кольорові схеми** вибрати один із варіантів кольору бюлетеня.

На посиланні **Шрифтові схеми** виберіть тип шрифту.

Як вводити текст на сторінки бюлетеня?

В полі **Назва бюлетеня** його виділити, видалити старий текст і написати назву бюлетеня.

Теж саме робити із введенням тексту на першу і другу сторінки бюлетеня.

Веб-сайт – третя складова проекту

Веб-сайт створюється з метою налагодження зв'язків в мережі Інтернет з іншими навчальними закладами, учнями, вчителями географії, яких може зацікавити тема вашого проекту.

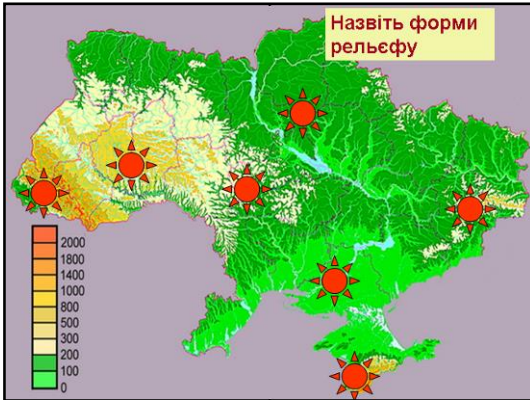
Веб-сайт створюємо із 3-х сторінок у програмі MS Publisher. (Програми MS Office- MS Publisher- Веб-вузли - Веб-вузли на трьох сторінках) Далі вибираємо Шаблон. У нас вийшла Веб-публікація на трьох сторінках. Перша сторінка – Домашня, друга сторінка призначена для інформування про наш проект, третя сторінка – для спілкування із користувачами мережі Інтернет, тими, кому цікава тема нашого проекту.

Підсумок: Після створення проекту, учні презентують його класу.

II. Методичні прийоми роботи з географічними картами, таблицями, тестовими завданнями у Power Point

Методичний прийом «П'ятихвилика по карті»

Відомо, що навчання географії неможливе без знання географічної номенклатури. Даний методичний прийом широко використовується

вчителями географії багато років.

Географічну «п'ятихвилику» проводять як на початку уроку, так і вкінці його. Використання комп'ютерів значно прискорює процес опитування учнів, крім того така форма роботи зацікавлює школярів своєю наочністю, динамічністю, об'єктивністю; Вчитель зарані готує у програмі PowerPoint завдання на знання географічної карти. Наприклад, щоб учні визначили форми

рельєфу України, на слайд копіюється фізична карта України. Потім гори, височини і рівнини

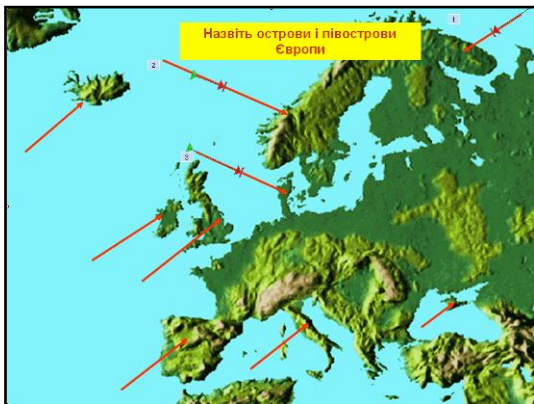
позначаються фігурами із посилання «Автоформат»-«Основні фігури», де вибираємо потрібний пунсон, зірочку або цифри. Вставляємо позначки на карту України і через посилання «Налаштування анімації» вибираємо тип анімаційного ефекту.

Коли учні у форматі «Перегляд слайдів» будуть визначати форми рельєфу України, то анімація буде відкриватись а

школярі повинні назвати гори, височини, або низовини.

Дана технологія може бути застосована і при визначенні будь – якої географічної номенклатури.

Методичний прийом «Динамічні ефекти на географічній карті»

Такий методичний прийом можна використовувати у процесі вивчення географічної номенклатури, природних явищ, галузей господарства, транспортних потоків тощо. Щоб карта «ожила» необхідно на слайдах у програмі PowerPoint налаштувати необхідні анімаційні ефекти. Кольоровими стрілками, пунсонами, позначками, кольором можна показати ознаки, які необхідно

запам'ятати, узагальнити, виділити, класифікувати.

Так, на карті Європи учням необхідно показати острови і півострови цієї частини світу. При перегляді слайду стрілки націлені і рухаються на відповідний острів або півострів. Поруч з географічним об'єктом висвічується його позначення (острів, півострів).

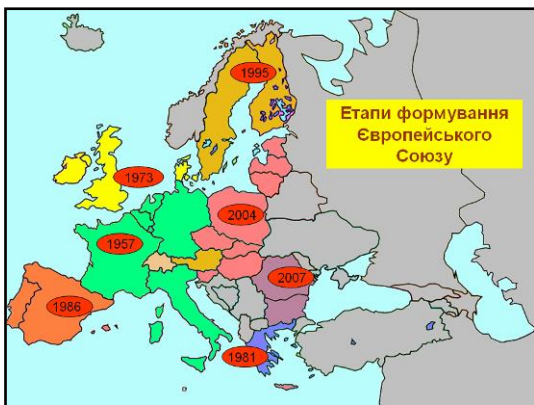
За допомогою даного методичного прийому можна в короткий термін засвоїти великий об'єм інформації з будь якого курсу географії.

Інша форма роботи може бути застосована на занятті з географії, коли учні за вказівкою вчителя, визначають географічні об'єкти на карті, налаштовують відповідні анімаційні ефекти. В кінці уроку вони презентують зроблене.

Динамічні ефекти можна застосовувати при показі діючих вулканів, океанських течій, руху постійних вітрів (пасатів і мусонів), напрямів вантажопотоків, видів господарської діяльності тощо.

Методичний прийом «Визначення головних ознак»

Даний методичний прийом дозволяє зосередитись на головних ознаках

географічного об'єкта, природного явища тощо. Картографічний слайд «Етапи формування Європейського Союзу» створюється у програмах Paint (копір) і PowerPoint (анімаційні ефекти), автофігури мають ефект збільшення при вході на слайд. В даному випадку автофігурами та шрифтом виділяються етапи

формування Європейського Союзу..

Такий технологічний прийом можна використовувати на будь-яких етапах уроку.

Методичний прийом «Тестування по карті»

Які природні об'єкти позначені числами

Гори Гімалаї
Західно-Сибірська низовина
Півострів Індокитай
Аравійський півострів
Східно-Європейська рівнина

1. Західно-Сибірська низовина
2. Гори Гімалаї
3. Східно-Європейська рівнина
4. Аравійський півострів
5. Півострів Індокитай
6. Півострів Індостан

Вибери правильні відповіді

- Чад
- Марокко
- Судан
- Ангола
- Нігерія
- Лівія
- Камерун
- Сомалі

Марокко Лівія Сомалі Ангола

Визнач форми рельєфу

Гвіанське нагір'я
Амазонська низовина
Ла-Платська низовина
Гори Анди

Амазонська низовина
Гори Анди

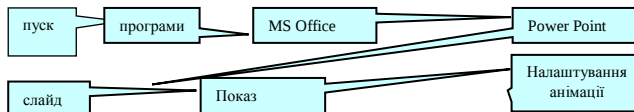
Визнач назву країни

США
Канада
Мексика

Мексика

Даний методичний прийом можна використовувати на заняттях з географії, коли необхідно засвоїти значний за об'ємом інформаційний матеріал. У програмі PowerPoint створюємо тестові завдання, налаштовуємо анімаційні ефекти. Учням пропонуються варіанти відповідей. Правильна відповідь виділяється кольором, який з'являється після того, як учитель «zareєструє» його.

Технологічний ланцюжок створення анімаційних ефектів.

Тестування по карті можна використовувати на різних етапах уроку: при вивченні нового матеріалу, при закріпленні нової теми.

Ефективність даного прийому підвищується, якщо його провести у вигляді гри або змагання між командами знавців.

На слайдах нанесені контури держав Африки, Північної Америки, Південної Америки, Євразії.

В тестах подані назви трьох держав. Учням необхідно назвати правильно державу, яка на картах виділена зеленим кольором.

Таку форму тестування можна проводити у програмі PowerPoint (презентація) з використанням анімаційних ефектів, які значно підвищують сприйняття змістового матеріалу учнями.

Технологія налаштування анімаційних ефектів подана вище.

Можливості Power Point по визначенню географічного положення об'єкта

Методика роботи по визначенню географічного положення об'єкта,

використовує широко відомий дидактичний прийом «Від простого до складного, від відомого до невідомого». План характеристики географічного положення, його логічна побудова, йде за допомогою «підказок»: автофігур, збільшення тексту.

Наприклад, треба визначити географічне положення України.

Учні, розглядаючи карту материка Євразії, поетапно виділяють особливості географічного положення об'єкта, що вивчається.

Рухома картохема підкреслює важливі особливості розташування України, її кордони.

Потім розглядаємо карту Європи. Зірочками, які відкриваються у певному порядку показані держави, які мають спільний кордон з Україною.

Методичні прийоми створення і застосування навчальних таблиць

Таблиця «Навчись мислити аналогіями»

Визнач відповідність	
Країни	Рівень економічного розвитку
Білорусь	Середньорозвинена країна
Франція	Країна перехідної економіки
Бангладеш	Постіндустріальна країна
Кувейт	Країна, що розвивається
Португалія	Країна планової економіки
Куба	Нафтодобувна країна

Таблиця «Визнач відповідність» складається з двох стовпчиків. В таблиці в лівій колонці поданий перелік країн світу а в правій – рівні економічного розвитку країн.

Учням пропонується знайти відповідність між ознаками, які можуть об'єднати або згрупувати поняття.

Чинник, який об'єднує обговорювану ознаку, ознаку між

лівою і правою частинами стовпців, можна показати одним кольором чи стрілками.

Тестову таблицю «Визнач відповідність» можна використовувати на заняттях по вивченню типів країн у 10 класі, природних зон материків у 7 класі на етапі закріплення знань

Лівий стовпець. Йде перелік країн світу. Правий стовпець. Йде перелік рівнів економічного розвитку.

Учням необхідно знайти відповідність між країною та відповідним рівнем економічного розвитку.

Учні працюють з картами атласу, використовуючи відомий метод накладання карт. Правильна відповідь учня підтверджується кольоровим фоном таблиці. Назва країни і рівень економічного розвитку мають один колір в таблиці.

Вчитель досягає правильної відповіді від учня і тільки потім на екран виводить дійсну інформацію.

Таблиця «Встанови географічну обумовленість»

Встанови географічну обумовленість	
■ Калахарі	■ Пересихаючі русла річок.
■ Гілеї	■ Степи Південної Америки
■ Пампа	■ Пустелі на півдні Африки
■ Кріки	■ Вологі екваторіальні ліси. Басейн річки Конго.

Цей слайд складається з двох частин.

В лівій частині дається перелік інформаційних відомостей, які необхідно перевірити у учнів. В правій частині йде тлумачення понять. Таблиця заповнюється поступово після відповідей учнів.

Вчитель вимагає чіткої відповіді від учнів і тільки потім показує правильну інформацію. Тестову таблицю «Географічна

обумовленість» можна використовувати на різних етапах уроку:

При вивченні нового матеріалу, коли йде активізація розумової діяльності учнів.

Познайомимось з Німеччиною	
■ Площа	■ 357,0 тис. км. кв.
■ Населення	■ 82млн.210 тис.
■ Державна мова	■ Німецька
■ Державний устрій	■ Федеративна республіка
■ Канцлер	■ Ангела Меркель
■ Виконавча влада	■ Двопалатний парламент

При закріпленні пройденого на конкретному уроці. При повторенні цілої теми, коли йде фронтальне опитування всього класу. Приклад використання тестової таблиці «Географічна обумовленість» при вивченні теми «Африка», 7 клас.

Приклад використання тестової таблиці «Географічна обумовленість»

при вивченні теми «Німеччина». Тип уроку – вивчення нового

матеріалу. 10 клас

Таблиця «Навчись мислити аналогіями по географічній карті»

Встанови відповідність між кліматичними поясами і природними зонами Землі

Кліматичні пояси	Природні зони
Арктичний пояс	Тропічні пустелі
Субарктичний пояс	Вічнозелені вологі ліси
Помірний пояс	Савани
Субтропічний пояс	Вічні льоди
Тропічний пояс	Тундра і лісотундра
Субекваторіальний пояс	Тайга, мішані ліси, степи
Екваторіальний пояс	Твердолистяні ліси і чагарники

Така робота виконується у таблиці. Таблиця має вертикальні і горизонтальні колонки, які заповнюють учні. У вертикальних колонках подані географічні назви. У вертикальних колонках – природні компоненти, які властиві географічним об'єктам і явищам.

Заповнення таблиці йде на заключному етапі уроку - закріпленні вивченого матеріалу.

Роботу бажано перевірити у всіх учнів класу, тому що вона дає

можливість відслідкувати практичні уміння і навички кожного учня і ступінь оволодіння ними географічним методом накладання карт.

Методичний прийом комбінування

В комбінуванні можна використовувати:

- картосхеми
- авто фігури
- текстові пояснення,
- ілюстрації, схеми, діаграми

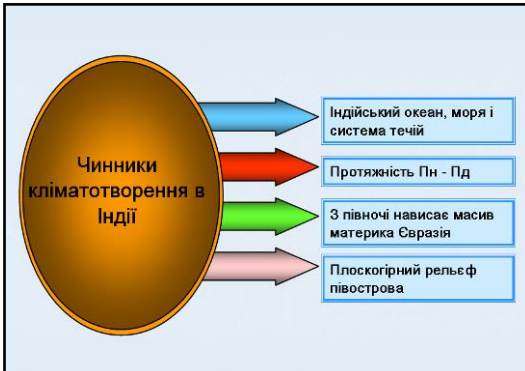
Дану технологію можна використовувати на будь-яких етапах уроку, проте особливо вона корисна при вивченні нового матеріалу, коли необхідно прослідкувати логічний ланцюжок, активізувати мисленеву діяльність учнів.

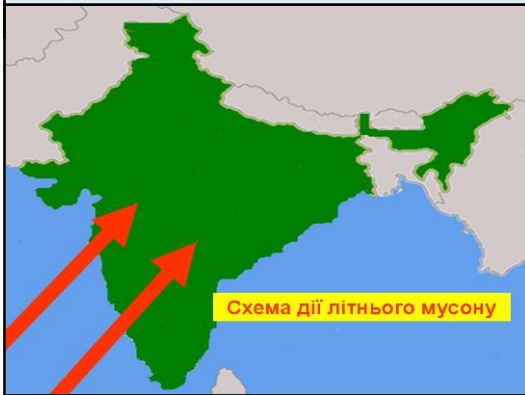
Приклад використання технології багатфункціонального комбінування на занятті з теми «Індія», 7 клас. Тип уроку – вивчення нового матеріалу.

Ця технологія органічно увійшла в урок, на етапі вивчення природи Індії Використовувались фотографії океану, пейзаж півострова Індостан. Класична схема утворення літніх і зимових мусонів в Південній Азії. Кольорова графічна модель «Чинники кліматотворення».

Особливості клімату Індії

Динамічна графічна модель
«Чинники кліматотворення Індії»

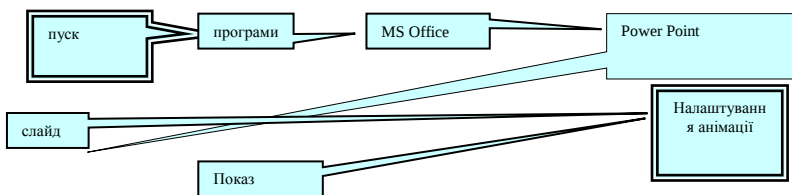

Динамічна картограма
«Схема дії літнього мусону»

Динамічна картограма
«Схема дії зимового мусону»

допомогою ефектів анімації у

III. Демонстрація географічних матеріалів.

а) у текстовому редакторі MS Word

Уроки географії обов'язково повинні супроводжуватись наочністю. В географії найголовнішою наочністю є географічна карта, яка широко використовується на всіх етапах навчального заняття. Проте з картами бувають проблеми (карт або немає або вони застаріли).

А за допомогою комп'ютерних програм, де закладені нові карти, таблиці, схеми, слайди, можна без зусиль швидко все продемонструвати.

Програми дають можливість вчителю демонструвати на екрані самі різні географічні зображення:

- плоскі
- об'ємні
- можливість збільшення кількості об'єктів, перехід від одних об'єктів до інших тощо.

стало можливим показувати аерокосмічні і фотознімки, схеми, графіки, діаграми;

З допомогою мультимедіа за один урок можна продемонструвати величезну кількість карт. Крім того їх можна збільшувати і зменшувати, накладати одну на одну.

Існують і віртуальні карти, наприклад, «Google планета». (www.google.earth.)

Після завантаження даної програми відкривається планета Земля, яку можна обертати, збільшувати або зменшувати.

При збільшенні планети Земля вимальовується карта потрібного материка, потім потрібної країни і потім потрібного міста. Це дуже зручно при вивченні

економічної і соціальної географії в старших класах.

Наприклад, як за допомогою **MS Word** і гіперпосилань можна скласти географічну гру «Що? Де? Коли?»

Що ?	100	200	300	400	500
Де ?	100	200	300	400	500
Коли ?	100	200	300	400	500

Починаємо з того, що у текстовому редакторі MS Word складаємо декілька таблиць з різних тем, наприклад :

(Дану таблицю можна виконати в будь-якому колірному форматі, використовуючи будь-який шрифт, на розсуд вчителя.)

Перед учнями відкрита таблиця. Школярі вибирають ту суму балів, на яку вони готові

відповісти (чим вище цифра – тим складніше завдання).

Потім вчитель натискає на вибране учнем число і відкривається питання (при складанні даної програми використовувалося гіперпосилання, яке і дозволяє відкрити в даному випадку потрібне завдання)

Щоб гіперпосилання діяли треба спочатку створити необхідну базу даних у Word, Power Point, Excel тощо.

Наприклад при виборі числа 100 в питанні **Що?** Відкривається наступна картинка і вчитель ставить питання :

1. **Що** показано на малюнку?
Набирайте число 100.

2. **Що** означає назва поїзда - «Хікарі» ?
Набирайте число 200.

3. **Що** це за країна?
Набирайте число 300.

4. **Що** зображено на карті?

Набирайте число 400

5. **Що** це за явище?

Набирайте число 500.

Наприклад, при виборі числа 100 в **питанні Де?** Відкривається наступна картинка і вчитель ставить питання :

1. **Де** може бути розташоване це місто? Свою відповідь аргументуйте»

Після відповіді учня, картинка закривається, а цифра 100 змінює свій колір, і вже легко відзначити які питання використовувалися, а які ні.

2.**Де** живуть білі ведмеді?

Набирайте число 200.

3. **Де** знаходяться руїни цього храму?

Набирайте число 300.

4. Де розташований водоспад?
Набирайте число 400

5. Де живуть ці хижаки?
Набирайте число 500

При виборі числа 100 в **питанні Коли?** Відкривається наступна картинка і вчитель ставить питання :

Коли і ким був створений перший глобус?
Набирайте число 100

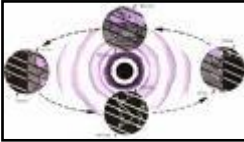
Коли і ким був відкритий північний полюс?
Набирайте число 200

Коли і ким була відкрита Америка?
Набирайте число 300

Коли Україна стала незалежною державою?
Набирайте число 400

Коли і чому наставає день осіннього рівнодення?
Набирайте цифру 500

Як вставляти гіперпосилання на необхідні ресурси?

- Виділяємо цифру 100
- На панелі інструментів натискаємо кнопку «**Вставити гіперпосилання**»
- У вікні «**Додавання гіперпосилання**» нажимаємо кнопку «**Зв'язати з файлом, веб-сторінкою**»
- У вікні шукаємо необхідний файл і натискаємо на нього.
- Знизу під вікном пишеться назва файлу, на який робиться посилання
- Натискаємо кнопку **OK**.

б) Демонстрація у програмі MS Power Point

Географічні матеріали зручно демонструвати за допомогою програми **Microsoft Power Point**.

Ми вже говорили про використання мультимедійних презентацій у проектній діяльності. Тепер розглянемо інші форми застосування презентацій.

Використовуючи **Microsoft Power Point**, можна зробити урок динамічнішим і барвистішим, з'єднуючи різні карти і діаграми, малюнки і репродукції картин. Сюди ж, в Microsoft Power Point, можна вносити і звукові фрагменти – зробити запис своїм голосом, наприклад, якийсь коментар.

Програму MS PowerPoint можна використовувати у процесі проведення таких форм навчання, як лекції, самостійна робота учнів, практичні заняття тощо.

Комп'ютерні презентації – сучасний мультимедійний засіб навчання, направлений на розвиток мислення школярів що допомагає робити шкільну географію цікавим і привабливим предметом.

Застосування комп'ютерної техніки дає можливість моделювати на екрані монітора явища і процеси, що вивчаються в географії.

Для учнів урок із застосуванням комп'ютерної техніки – це поєднання корисного (отримання нових знань, формування і умінь і навичок, в т.ч. в

поводженні з персональним комп'ютером) і приємного (перегляд слайдів комп'ютерної презентації з різними ефектами (звуковими і анімаційними).

З усіх шкільних предметів особливо на заняттях з географії найбільш ефективні і доцільні комп'ютерні презентації, де одним з головних завдань вчителя є отримання учнями яскравого образу тієї або іншої території та її запам'ятовування.

А як це можна зробити? Тільки шляхом доповнення тексту (розповідь, бесіда, лекція) візуальною інформацією у формі географічних карт, ілюстрацій (фотографії, картинки), статистики (таблиці), графіків і діаграм.

Що потрібно для створення комп'ютерної презентації?

По перше - відповідна підготовка вчителя (вміння працювати з персональним комп'ютером, знання програми Microsoft Power Point.

По-друге потрібна ще і відповідна техніка: персональний комп'ютер з операційною системою Windows XP, відеопроєктор і бажано сканер (адже матеріал для комп'ютерної презентації береться не тільки в готовому вигляді з мережі Інтернет але й з підручників, посібників, енциклопедій, CD-ДВД дисків).

Добре якщо вся ця мультимедійна система є в кабінеті географії. Якщо немає, то уроки можна провести і в кабінеті інформатики (хоч би один урок в чверть). Проводити уроки в кабінеті інформатики навіть краще у випадку їх підключення до комп'ютерної мережі, що дозволяє кожному учню спостерігати за ходом презентації не тільки із загального екрану, але і з монітора «свого» комп'ютера.

Приступаючи до створення презентації, необхідно уявляти:

- Якої мети вчитель хоче досягти в результаті показу презентації?
- Які завдання вчителю належить вирішувати в ході його презентації?
- Які вікові особливості учнів, перед якими вчитель буде демонструвати презентацію?
- Чи є мотивація класу для того, щоб слухати вчителя і передивлятись презентацію?
- У яких технічних умовах вона демонструватиметься?

Методичні особливості застосування мультимедійних презентацій

1. Проектування слайдів на великий екран. Учні стежать за показом зі своїх місць.
2. Учні під час виступу вчителя бачать на своїх комп'ютерах вчительську презентацію. Вчитель дає пояснення (неважливо, за допомогою великого екрану або використовуючи свій власний комп'ютер).
3. Учні самостійно знайомляться з учительською презентацією (без коментарів вчителя).

Призначення мультимедійної презентації

- Усний виступ перед класом
- Демонстрація результатів групових проєктів

- Демонстрація графіків, схем, таблиць
- Демонстрація результатів досліджень

Презентація може містити:

Гіпотези, пропозиції, обґрунтування висновків, пропозицій, порівняння, оцінювання, аналіз, діаграми і графіки, скановані ілюстрації, список джерел.

Презентацію створюють за допомогою пакету презентаційної графіки MS Power Point. Технологія розробки комп'ютерних презентацій в MS Power Point проста і зручна. Програма дозволяє підготувати серію слайдів, оформлених в єдиному стилі, для їх послідовної демонстрації на екрані персонального комп'ютера або, з використанням мультимедійного проектора, на звичайному екрані в аудиторії. На цих слайдах записуються основні положення теми, нові терміни і визначення. Слайди можна доповнювати таблицями, схемами, графіками, малюнками і діаграмами, супроводжувати різними звуковими ефектами, засобами мультимедіа тощо.

Створення презентації

Інструмент «конструктор» дозволяє вибрати шаблони оформлення презентації. Створюємо 18-20 слайдів.

На слайді заповнюємо поля «Заголовок слайда» і «Підзаголовок слайда»

В презентацію можна вставити ефекти анімації, малюнки, діаграми, графіки.

На панелі інструментів натиснути назву «**Конструктор**». Справа вийде поле з назвами: «**Шаблони оформлення**», «**Кольорові схеми**», «**Ефекти анімації**», якими можна користуватись для зміни зовнішнього вигляду слайда, його кольору тощо.

Напрями використання презентацій у процесі навчання географії

Урок - лекція, урок вивчення нового матеріалу.

Тільки вчитель вирішує, що показувати, в якій послідовності. Вчителю необхідно враховувати відстань від учня до екрану.

Ви можете використовувати старий театральний принцип «предмет, менший, ніж сірникова коробка, із залу не видно». Це означає, що Ви не можете робити дуже дрібний текст на слайдах, оскільки його не побачать учні.

Вчитель повинен дуже чітко структурувати матеріал. На слайди вміщувати тільки опорні тези нової теми, які повинні в ході презентації розкриватись і розвиватись.

Анімація корисна як засіб поступової появи тез на екрані. Можливі анімаційні ефекти строго дозовані. Розважальний елемент зведений до мінімуму. При цьому вчитель повинен враховувати, що одне з його завдань – викликати прихильність до себе аудиторію, тобто впливати не тільки на свідомість, але і на емоції учнів.

Одним із засобів такої дії є чітка структуризація, мінімум ввідних слів, текст складається з великих літер (учні не напружуються, читаючи слайди). Обов'язкове підведення підсумків в кінці заняття, а якщо є можливість, то має сенс давати короткі висновки по ходу лекції.

Розрахуйте час, що відводиться на заняття.

Вчитель повинен враховувати, що людській свідомості вимагається якийсь час, щоб просто усвідомити картинку, яка перед ним з'явилася.

Тому слайд (якщо на ньому немає «анімаційних наворотів»), повинен демонструватися на екрані не більше 10 - 15 секунд.

Якщо якась картинка або слайд з'явилася на 5 секунд, то ви учням не дали можливості її розглянути і тут же змінили її на іншій, то клас не буде задоволений: учні вважатимуть, що їх підганяють.

Якщо на слайді відразу приводиться складна діаграма, а Ви починаєте тут же її обговорювати, то підсвідоме роздратування учнів Вам забезпечене. Необхідно зробити передмову (на цій діаграмі приводиться те-то і те-то, зеленим відмічені показники А, синім – показники Б). Ви повинні дати час класу вдивитися і аналізувати діаграму.

Слайд не повинен знаходитися на екрані більше 40 – 60 секунд.

Отже, якщо Вам на заняття відведено 40 хвилин, Ваша презентація у жодному випадку не повинна мати більше 10 – 15 демонстрованих слайдів. (Кількість прихованих слайдів, які Ви викликатимете по гіперпосиланнях для відповідей на питання не обмежена).

Урок - семінар. Тут учні можуть читати Ваш текст. Тому Ви можете розташовувати на слайдах більше тексту і його Ви можете робити дрібніший. При цьому вимоги до створення навігації для презентації жорсткіші, ніж у попередньому випадку, оскільки управляти презентацією повинні тепер учні, а не вчитель.

Презентація в ролі матеріалу для ознайомлення (для виконання тестових завдань, повторення матеріалу, опис майбутньої практичної роботи, довідкові матеріали). В цьому випадку Ви вже не можете втручатися в роботу учня з презентацією. Навігація повинна бути зрозумілою, всі непотрібні розгалуження повинні бути заблоковані. Тексти і ілюстрації повинні бути вивірені так, щоб не виникало зайвих питань.

Презентація - супровід

Презентація замінює собою прості засоби технічного супроводу. Комп'ютер використовується як звичайний слайд - проєктор. На слайдах – тільки ілюстрації з мінімумом підписів. Вся робота по роз'ясненню вмісту лежить на вчителеві. Тут бажаний єдиний шаблон оформлення. Тобто якщо він змінюється від слайду до слайду, для цього повинні бути якісь вагомі причини. Без потреби його не слід міняти.

Наприклад – географічні карти, картодіаграми, діаграми, модель внутрішньої будови Землі, графіки тощо.

Презентація - пояснення

На слайдах крім візуальних матеріалів приведена конкретна інформація. Вона може або пояснювати вміст слайду, або «розширювати» його.

Наприклад, у разі «пояснень» вчитель, розповідаючи про циклони, приводить візуальний матеріал – схему циклона, а в текстовому матеріалі повідомляє його характерні риси.

У супроводжувальній розповіді вчитель не змінює зміст тексту. В результаті – при правильному розподілі уваги учнів, задіяні три механізми сприйняття – зорове-образне сприйняття, пов'язане з схемами, слухове свідоме, зв'язане з розумінням того, що говорить вчитель, додаткове зорове свідоме, пов'язане з одночасним читанням додаткового матеріалу.

Вчитель може побудувати слайд так, щоб при незмінному візуальному матеріалі змінювався текстовий ряд і навпаки.

Наприклад, розповідаючи про Великі географічні відкриття, Ви можете постійно тримати на екрані портрети Христофора Колумба, Васко да Гама, Фернандо Магеллана та міняти відомості про їх відкриття. Ви можете також використовувати анімацію, при якій одна територія як би розчиняється, а її замінює інша.

Інтерактивний семінар (урок)

Якщо вчитель планує провести урок, семінар (доповідь) в режимі діалогу з класом, то стають можливими різні анімаційні ефекти, виїжджаючі картинки, фотографії, що обертаються, які вставляються залежно від того, які відповіді дають учні, як вони реагують на питання вчителя.

У такій презентації може не бути єдиного для всіх слайдів шаблону оформлення.

Презентація для самостійного опрацювання

Якщо презентація призначена для самостійного опрацювання, її інтерфейс, навігація по слайдах, можливості розгалуження повинні бути добре продумані. Якщо зміна слайду здійснюється по натисканню миші або іншим способом, то спеціальні кнопки для переходу до наступного слайду не потрібні;

Матеріал повинен бути викладений вичерпно детально, тому що у учня немає можливості перепитати вчителя.

Така презентація фактично є електронним навчальним матеріалом, при цьому вона Вами створюється саме як віртуальний матеріал, з розрахунку на його читання з екрану.

Презентація інформаційна може використовуватись під час проведення, наприклад, тижня географії в школі. Ролик з презентацією повинен крутитися самостійно і незалежно від Вас, причому автоматично повертатися на початок. Весь показ проходить в автоматичному режимі.

Ваше завдання – привертати увагу відвідувачів тижня географії.

Отже, у Вашій презентації повинні бути достатньо великі шрифтові тексти, інформаційного характеру про підсумки тижня географії в школі.

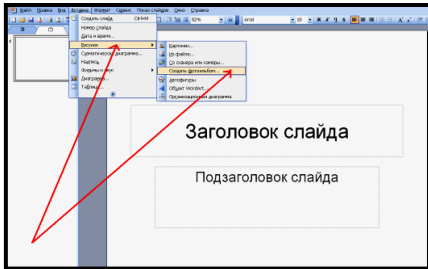
Повинні бути наочні географічні матеріали, розраховані на швидке сприйняття.

Може бути багато анімаційних ефектів. На одному слайді може бути декілька фотографій, що накладаються одна на одну. Дуже добре, якщо такий ролик супроводжується дикторським пояснюючим текстом, звучним з колонок.

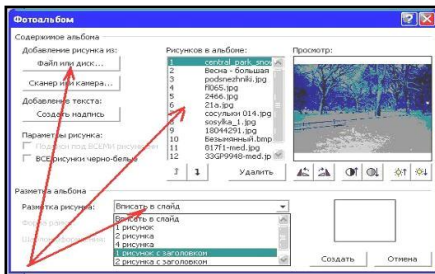
Повинні бути помітні і зрозумілі заголовки, повинні бути картинки, що ілюструють ці заголовки.

Завдання Вашого ролика – зацікавити відвідувача, щоб він до Вас звернувся за поясненнями, або хоч би він запам'ятав, що є на світі ось такий цікавий предмет.

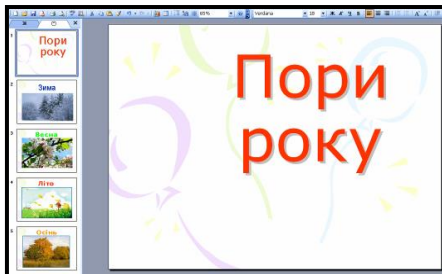
Як розробити презентацію самому

фотоальбом».

заголовком» Натисніть кнопку «Створити».

текст.

Це дуже просто. Вам буде потрібна програма MS PowerPoint і не більше півгодини для створення найпростішої презентації.

Підготуйте в окремій папці всі фотографії, які хотіли б розмістити в презентації.

Відкрийте MS PowerPoint Натисніть «Вставка» - «Малюнок» - «Створити

Потім натисніть «Файл або диск».

У вікні, що відкрилося, виберіть підготовлену папку,

Потім вставляйте фотографії з цієї папки (можна все відразу, для цього треба їх виділити і натиснути кнопку «вставити», а можна по черзі).

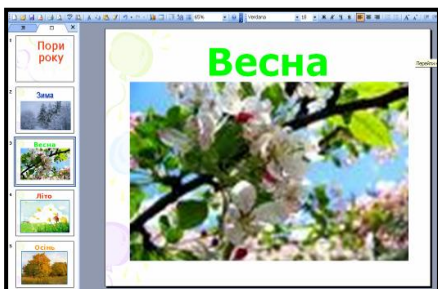
Там де потрібна «Розмітка малюнка» виберіть, наприклад, «1 малюнок із

Тепер Ваша презентація вже майже створена. Зліва розташовуються слайди з фотографіями. Потрібно дописати текст який Ви бажаєте. Перший слайд містить напис «Фотоальбом» замініте цей напис на необхідну Вам.

Перейдіть на наступний слайд і знов виправити заголовок на потрібний

Слайди можна міняти місцями. Візьміть мишкою слайд і перетягніть в потрібне місце.

Не забудьте зберегти готову презентацію.

Для її перегляду і показу потрібно в меню вибрати «Вигляд» - «Показ слайдів».

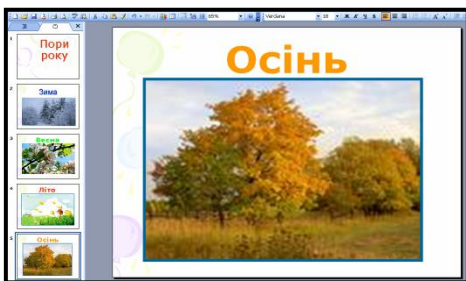
За потребою можна включити анімацію на будь-який об'єкт. Але це не обов'язково. Для включення анімації (щоб об'єкт рухався на

презентації) потрібно виділити мишкою цей об'єкт, натиснути правою кнопкою і вибрати «Налаштування анімації».

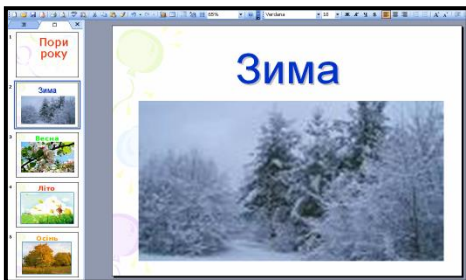

Потім натиснути «Додати ефект» і вибрати той ефект, який бажаєте. У презентацію можна також включити звуковий супровід.

Щоб презентацію могли запускати самі для перегляду, виберіть «Файл» - «Зберегти як...» та зберегти як «Демонстрація PowerPoint».

Такий файл при запуску відразу відкривається для перегляду.

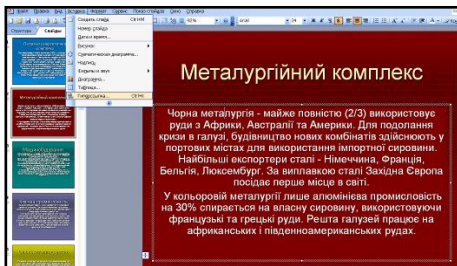
Гіперпосилання на слайди

Гіперпосилання в Microsoft PowerPoint використовуються для зв'язку одного слайда з іншими, з веб - сторінкою або певним файлом. Таким гіперпосиланням може бути текст, об'єкт або малюнок. Гіперпосилання стає активним лише після запуску презентації, але не під час її створення. Коли ви наводите на нього вказівник миші, той набуває вигляду долоні з витягнутим уперед вказівним пальцем, демонструючи у такий спосіб, що об'єкт є гіперпосиланням, тобто на ньому можна клацнути для переходу до іншого документа чи, скажімо, слайда. Текст гіперпосилання підкреслюється і виділяється як правило синім кольором.

Створення гіперпосилання на інший документ

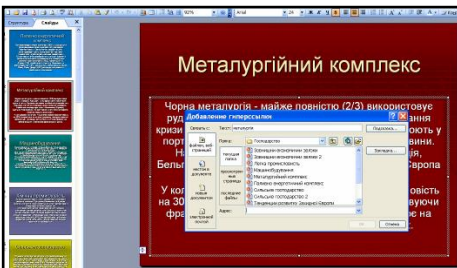
Відкрийте перший слайд. Виділіть будь яке слово.

У меню Вставка виберіть команду Гіперпосилання і у вікні Додавання

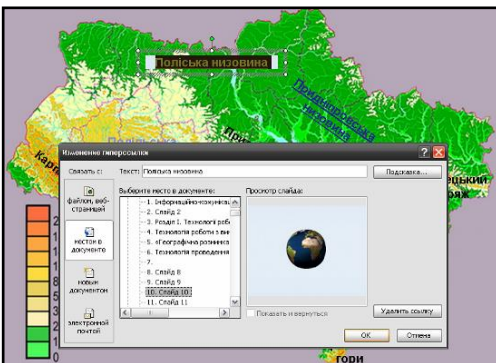

гіперпосилання клацніть на елементі **файлом, веб-сторінкою**. У вікні виберіть будь-який файл і натисніть на нього.

У полі позначиться **адреса**. Натиснути кнопку **ОК**. Слайд буде зв'язаний потрібним документом. Гіперпосилання діє в форматі перегляду слайдів.

Створення гіперпосилання на інший слайд

Запустіть програму Microsoft PowerPoint. Відкрийте слайд із назвою **Рельєф України**. Виділіть назву **«Поліська низовина»**. Для цього встановіть вказівник миші на першій букві слова, натисніть ліву кнопку миші та, не відпускаючи її, протягніть вказівник до останньої

букви - слово буде виділено кольором.

У меню **Вставка** виберіть команду **Гіперпосилання** і у вікні **Додавання гіперпосилання** в області **Зв'язати з** клацніть на елементі **місцем у документі**.

У відкритшомуся списку **«Вибрати місце в документі»** вибираємо назву потрібного слайда і мініатюрне зображення обраного вами слайда буде завантажено в поле **перегляд слайда**. Натискаємо **ОК** і після цього ви побачите, що назва **"Поліська низовина"** змінила колір і що тепер вона підкреслена.

Для того, щоб перевірити, як діє гіперпосилання, перейдіть у режим перегляду слайдів за допомогою кнопки **Показ слайдів**. Наведіть вказівник миші на створене гіперпосилання і, коли він набуде вигляду долоні з витягнутим вказівним пальцем, клацніть лівою кнопкою миші. На екрані має з'явитися слайд **із зображенням земної кулі**.

Збережіть презентацію.

Кнопка дій у презентації

Кнопка дій є готовою кнопкою, яку можна вставляти в презентацію й призначати для неї одну з передбачених програмою дій. Це можуть бути такі дії:

- перехід по гіперпосиланню – відкриття різних слайдів у поточній презентації, а також відкриття інших презентацій, документів або веб-сторінок;
- запуск програм – запуск інших програм, наприклад Microsoft Word або Microsoft Excel.

Створення кнопок дій

- Перейдіть до слайда **Рельєф України**.
- Виберіть команду **Показ слайдів, Кнопки** дій і клацніть на кнопці **Кнопка дії: повернення**.
- Помістіть вказівник миші у правий нижній кутку поля слайда, натисніть ліву кнопку й, не відпускаючи її, починайте переміщувати вказівник, щоб задати необхідний розмір кнопки, що створюється. Відпустіть кнопку миші.
- У вікні **Настройка дії**, що з'явилося на екрані, розкрийте список **Перейти за гіперпосиланням** і виберіть елемент **слайд**.
- Перейшовши до діалогового вікна **Гіперпосилання на слайд**, виділіть слайд **Внутрішні води України**.

Діалогове вікно "Гіперпосилання на слайд"

Клацніть на кнопці **ОК** спочатку у вікні **Гіперпосилання на слайд**, а потім на тій самій кнопці у вікні **Настройка дії**. На слайді **Рельєф України** з'явиться кнопка для повернення на слайд **Внутрішні води України**.

Зміна властивостей кнопки дій

- Виділіть на слайді **Рельєф України** щойно створену кнопку.
- У меню **Формат** виберіть команду **Автофігура**. У вікні **Формат автофігури**, що відкрилося, перейдіть на вкладку **Кольори та лінії**.
- В області **Заливка** розкрийте список **колір** і задайте для кнопки колір.
- Перейдіть в область **Лінії**, розкрийте список **Колір** і виберіть у ньому колір

для контуру кнопки.

- Клацніть на кнопці **ОК**, а після цього збережіть презентацію.

Оцінювання презентації

При створенні форм оцінювання презентації основну увагу приділіть не зовнішнім рисам, а на її зміст, грамотність, та результати самостійного дослідження учнів.

Методичні поради до створення учнівських презентацій

Створені вчителем презентації (а краще учнями, як залік з пройденої теми) мають більшу ефективність ніж електронні посібники. Можна створити презентації до кожної теми а якщо додати тести, то це вже буде наочний посібник.

Для створення презентації часу йде більше, ніж підготовка до звичайного уроку, проте яка можливість наочно показати особливості рельєфу, клімату, внутрішню будову Землі, здійснити подорож будь-якою країною – все це можна зробити в учнівській мультимедійній презентації.

Якщо навіть просто проводити заняття з географії з візуальним супроводом – це набагато краще, ніж звичайний урок із застосуванням крейди і ганчірки.

Звичайно, застосування залежить від наявності в школі комп'ютера + проектора, але для географії важко придумати щось більш корисне і наочне. Матеріал запам'ятовується надовго.

Можна презентацію використати у такому форматі:

Учням пропонується папка з електронними документами на тему уроку (графіки, малюнки, діаграми, тексти тощо).

Потім учні упродовж 30 хвилин можуть створити власну презентацію. У учнів виникає дух переможця – хто естетичніше, професійніше зробить готовий продукт. Крім того, як домашнє завдання, учні роблять презентації за завданням вчителів, для своїх улюблених уроків.

Далі йде колективне перегляд і обговорення презентації.

Можна використовувати Презентацію для статичного відображення інформації – по-перше сама презентація робиться доволі швидко, по-друге зайві спецефекти часто відволікають, ніж загострюють увагу.

Запитання для самоконтролю

1. Як можна додати до презентації текст?
2. Чим різняться режими перегляду слайдів Звичайний та Слайд?
3. Які параметри тексту можна змінювати під час його форматування?
4. Як змінити символ маркера у списку?
5. Які операції можна виконувати з елементами вставленої до слайда таблиці?
6. Які клітинки в таблиці можна об'єднувати?
7. Які операції можна виконувати з даними, що містяться у таблиці?
8. Які операції можна виконувати з текстовою рамкою?
9. Як можна виділити текстову рамку?
10. Що можна розміщувати на слайдах презентації?
11. В яких режимах можна працювати з презентацією?
12. Як здійснюється перемикання між режимами?

13. В яких випадках під час створення презентацій доцільно використовувати вкладку Структура, а в яких - вкладку Слайди?
14. Як відобразити область завдань?
15. Яке розширення імені надається за умовчанням файлу під час збереження презентації?
16. Які способи створення презентації ви знаєте?
17. Для чого використовується область завдань Конструктор слайдів?
18. Як додати до презентації слайди з іншої презентації?

III. Показ динамічних процесів.

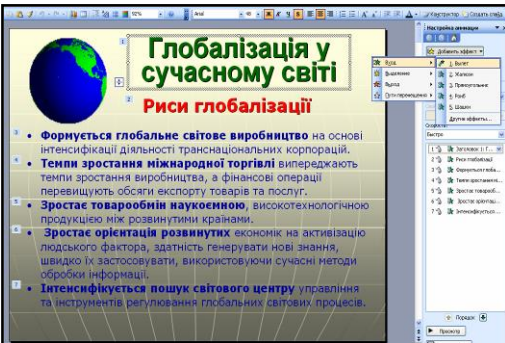
Анімація – це те, що нікого не може залишити байдужим. Комп’ютерна анімація створюється за тими же законами і правилами як і звичайна анімація. Для анімаційних зображень можна знайти будь яке застосування. Їх можна, наприклад, встановити в презентацію. Анімоване зображення «оживить» матеріал уроку. Також вони прикрасять сторінку в Інтернеті. В будь-яку роботу учень може становити власну анімацію, що зробить її візуально привабливою і динамічною.

Особливо динамічні процеси можна використовувати у процесі вивчення географії. Це можуть бути анімовані картинки виверження вулкану, утворення цунамі, припливів і відпливів, переміщення повітряних мас, океанських течій, ареали розповсюдження будь-яких явищ тощо. Так звані активні елементи допомагають в цьому (показ слайду – це частина анімації).

Збувається приказка: краще один раз побачити, чим сто разів почути. А оскільки у дітей більше розвинена зорова пам'ять, то і засвоєння матеріалу відбувається краще.

Показ динамічних процесів у програмі PowerPoint.

Перший варіант

- Запустити програму PowerPoint.
- Відкрити свою презентацію.
- Виділити об'єкт на слайді, до якого треба застосувати анімацію.
- Вибрати в меню “Показ слайдів” пункт “Налаштування анімації”.
- Вибрати в відкритому меню “Ефекти анімації”.
- Вибрати ефект анімації

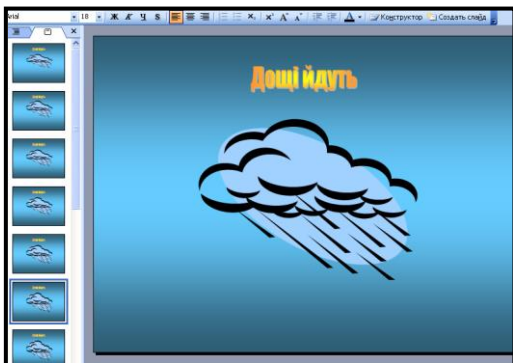
(збільшення, поява з тінню, тощо).

- Вибрати потрібний звук, який супроводжує ефект.
- У вкладці час вказати: *по клацанню* або *автоматично*.
- У вікні *Поява тексту* можна вказати: все, по словам, по літерам, по абзацам, в зворотному порядку. Нажати кнопку “Проглядати”.

- Аналогічно налаштувати анімацію малюнків.

Другий варіант

Запустити програму PowerPoint.. Створити нову презентацію, з пустими слайдами. Виберіть фон для слайда. Виконайте команду [Формат \ Фон \

Способи заливки \ Вкладка Малюнок \ Малюнок; (виберіть картинку Дождь хмара, натисніть ОК \ Застосувати до всіх).

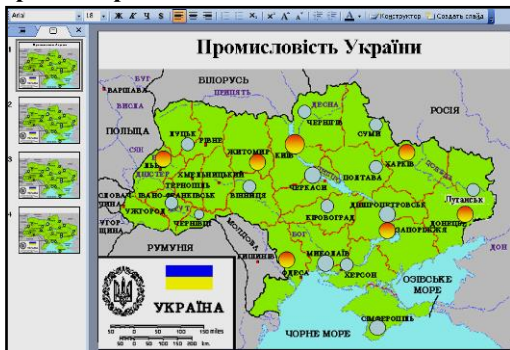
За допомогою інструментів панелі малювання відобразіть дощові хмари, різні за формою і з різними кольорними відтінками заливки.

За допомогою інструменту WordArt напишіть на слайді слово **Дощі йдуть**. Скопіюйте

цей слайд і зробіть ще 7 його копій. Внесіть зміни на кожному слайді, змініть форму, відтінок кольору заливки і положення кожного хмаринки, так, щоб хмаринки, мигаючи, послідовно віддавали дощ донизу.

Коли всі слайди будуть готові, в меню Показ слайдів виберіть команду Налаштування презентації. Встановіть прапорець “безперервний цикл до натиску клавіші {Esc}” і натисніть на кнопці ОК. В меню Показ слайдів виберіть команду Зміна слайдів. Позначте прапорцем режим Автоматично після і встановіть час 1сек (00:01). Нажміть на кнопці **Застосувати до всіх**. Запустіть презентацію {F5}.

Третій варіант

1. Запустити програму PowerPoint.. Створити нову презентацію

2. Виберіть фон для слайда. Виконайте команду [Формат \ Фон \ Засоби заливки \ Вкладка Градієнтна, встановіть прапорець “два кольори”, виберіть колір 1, колір 2, тип штриховки та натисніть ОК;

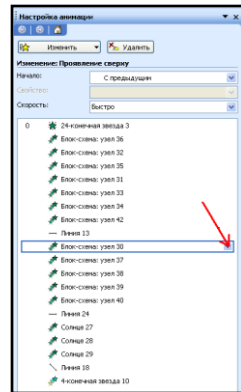
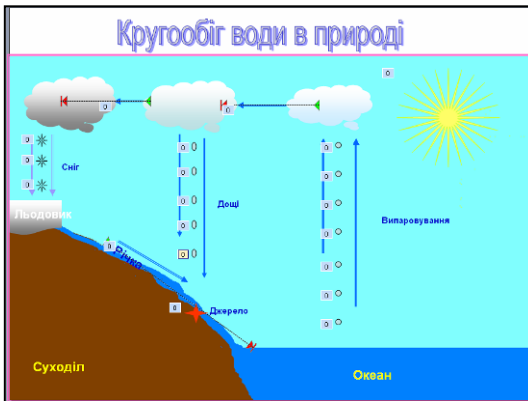
3. Розмістіть на слайді зображення території України;

4. За допомогою інструментів панелі малювання зобразіть на території України різнокольорові позначки, які відображали б будь-яке явище (розміщення галузей промисловості, родовищ корисних копалин, найбільші міські агломерації тощо);

5. Скопіюйте цей слайд і зробіть ще 3 його копії. Всього у вас повинно утворитись 4 слайди.
6. Внесіть зміни на кожному слайді, змініть відтінок кольору заливки кожної позначки;
7. Коли всі слайди будуть готові, в меню Показ слайдів виберіть команду Налаштування презентації. Встановіть прапорець “безперервний цикл до натискання клавіші {Esc}” и натисніть на кнопку ОК. В меню Показ слайдів виберіть команду Зміна слайдів. Відмітьте прапорцем режим Автоматично після і встановіть час 1сек (00:01). Натисніть по кнопці Застосувати до всіх.
8. Запустіть презентацію {F5}.

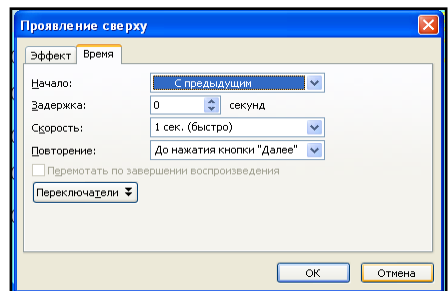
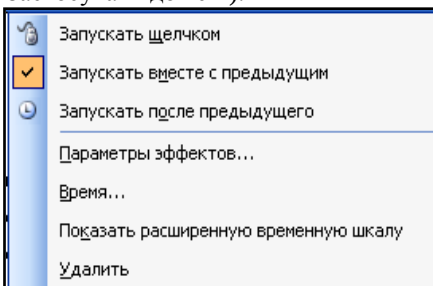
Четвертий варіант

1. Запустити програму PowerPoint.. Створіть нову презентацію «Кругообіг води в природі»

2.

Виберіть фон для слайду. Виконайте команду [Формат \ Фон \ Способи заливки \ Вкладка Малюнок \ Малюнок; (виберіть картинку, натисніть ОК \ Застосувати до всіх).

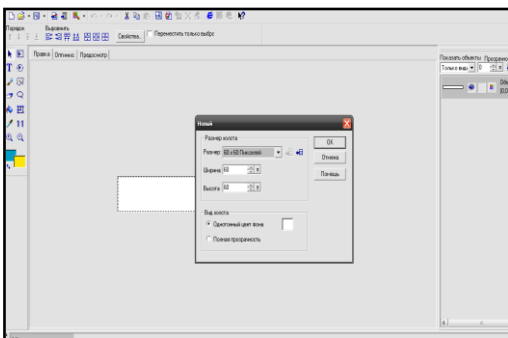
3. Розмістіть на слайді зображення суходолу, океану, повітря, хмар, Сонця, напрями руху повітря і опадів у вигляді стрілок.
В меню Показ слайдів виберіть команду Налаштування анімації. У діалоговому вікні Налаштування анімації натисніть на кнопку Змінити.

У меню, яке вийшло вибираємо параметри, які нам необхідні для налаштування анімаційних ефектів.

Для Сонця це буде «Розчинення», для стрілок випаровування «Поява знизу», для переміщення хмар «Лінія вліво», для дощів «Поява зверху», для снігу «Поява зверху», для річки лінія «Вправо-вниз», для джерела «Контрастуючий колір». В меню анімаційних ефектів нажимаємо на кнопку справа, що приводить до появи діалогового вікна.

Вибираємо параметр «Запускати разом з попереднім», потім «Параметри ефектів». У діалоговому вікні, даному випадку «Проява зверху», вибираємо кнопку «Час», вибираємо параметр «До натискання кнопки «Далі». Потім ОК. 8. Запустіть презентацію {F5}.

Динамічні процеси у програмі Gif Animator.

Простим засобом створення анімації в географії є програма **GIF Animator**.

Найпростіше використовувати дві технології створення анімаційних ефектів в даній програмі:

1. Перша технологія створення анімації полягає у виборі будь-якого анімаційного ефекту із запропонованого списку.

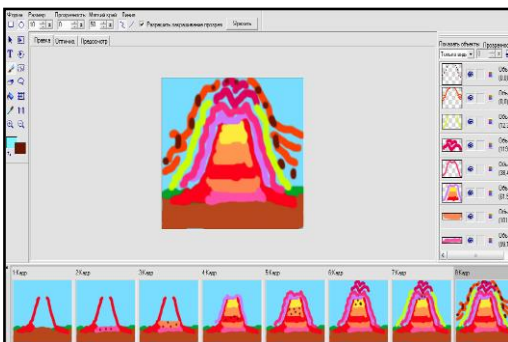
Порядок дій:

1. Спочатку визначимося з розмірами нашої анімації, для чого натиснемо Файл- Новий і виберемо із випадуючого списку розмір анімації (для прикладу візьмемо (88 – 31). Потім скористаємось діалоговим вікном налаштування текстових ефектів. Перед нами відкриється діалогове вікно. Надрукуємо текст в чистому текстовому полі, встановить шрифт, розмір, колір.

Далі заходимо у вкладку Ефект і вибираємо анімаційні ефекти для першої і останньої сцени. Далі можна налаштувати затримку окремих сцен за допомогою лічильника (встановлюємо час сцени)

2. Друга технологія дозволяє малювати всі сцени динамічного процесу (вибух

вулкану, цунамі). Відкриваємо нове вікно (Файл-Новий), вибираємо розмір, натискаємо ОК. Визначаємось з кількістю сцен і натискаємо рівно стільки разів, скільки кадрів буде в нашій анімації. Далі малюємо, наприклад, в Paint.

IV. Практичні роботи з географії з використанням ІКТ

Можливості графічного редактора Paint при виконанні практичних робіт

На уроках географії часто доводиться виконувати практичні роботи. Для цієї мети підходять програми Paint, Microsoft Excel;

Програма Paint призначена для малювання. В цій програмі можна зобразити будь-який малюнок. Звичайно, малюнок можна зобразити і на папері, але захопити учнів даною роботою простіше за допомогою комп'ютера. Навіть учні, які вчаться посередньо із задоволенням працюють з цією програмою.

Розглянемо можливості графічного редактора **Paint**

Операційна система Windows XP має графічний редактор Paint, за допомогою якого можна вивчити основні прийоми роботи з комп'ютерною графікою та об'єктами.

Побудова малюнків в графічному редакторі Paint.

Paint – простий графічний редактор, призначений для створення і редагування графічних зображень. Він прийнятний для створення простих графічних ілюстрацій, схем, діаграм і графіків, які можна вбудовувати в текстові документи;

Графічний редактор Paint орієнтований на процес малювання і комбінування готових фрагментів, а не на обробку готових зображень, таких як відскановані фотографії.

Редактор дозволяє вводити тексти і багатий набір шрифтів з комплекту Windows що дає можливість виконувати на картинках ефектні написи. Є і “ножиці” для вирізування фрагментів картинки, - вирізаний елемент можна перемістити, скопіювати, зменшити, збільшити, розвернути і т.д.

На малюнку видно намальована схема вулкана у редакторі Paint.

Початок і завершення роботи з Paint.

Для запуску графічного редактора Paint використовувати наступні дії: кнопка “Пуск”, пункти підміню “Програми”, “Стандартні” і “Графічний редактор Paint”.

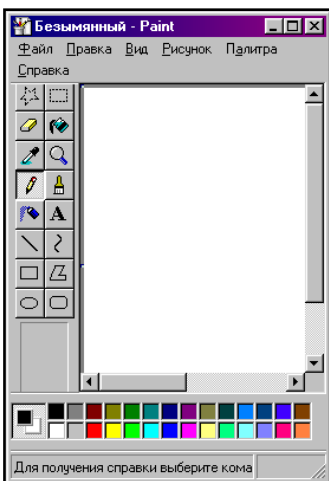
Для закінчення роботи з Paint можна використовувати пункти меню “Файл”, і далі “Вихід”.

Вікно Paint.

Вікно графічного редактора Paint має стандартний вигляд.

У лівому верхньому кутку виводиться ім'я файлу малюнка, і потім назва редактора Paint.

У меню редактора входять команди “Файл”, “Правка”, “Вигляд”, “Малюнок”, “Параметри”.

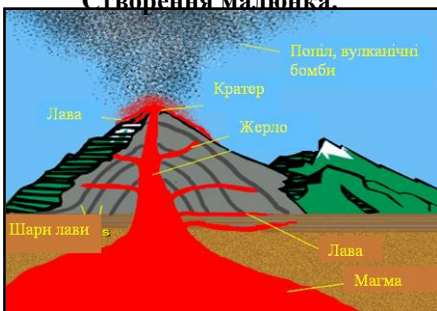

У палітру інструментів входять кнопки “Виділення довільної області” і “Виділення”, “Гумка” і “Заливка”, “Вибір кольорів” і “Масштаб”, “Олівець” і “Пензлик”, “Розпилювач” і “Напис”, “Лінія” і “Крива”, “Прямокутник” і “Багатокутник”, “Еліпс” і прямокутник, що “Округляє” (по порядку зверху вниз). У лівому нижньому кутку розташована панель кольорів.

Визначення розмірів малюнка.

Проводиться за допомогою вибору з меню **Малюнок** пункту **Атрибути** і введенням в поля **Ширина** і **Висота** потрібних значень. Таким чином, розміри поточного малюнка змінюються. Слід зазначити, що якщо поточні розміри малюнка перевищують нові розміри, то малюнок обрізається по правому і нижньому краю. Щоб відмінити зміну, виберіть команду Відмінити в меню Правка.

Створення малюнка.

Для створення нового малюнка застосовують пункти меню “Файл” і “Створити”. Після цього в робочій області вікна з'явиться білий прямокутник, на полі якого і працюють.

Для того, щоб малювати, закрашувати, міняти колір, робити написи, стирати в Paint необхідно вибрати потрібний інструмент. Для

цього використовується палітра інструментів. Необхідно клацнути на кнопці з потрібним інструментом. Після цього вибрана кнопка знаходитиметься в натиснутому стані. Курсор миші також змінить свою форму. Переміщення курсора по робочій області при натиснутій лівій кнопці миші приводить до використання інструменту і зміни малюнка. При віджатій кнопці миші відбувається просте переміщення курсора без зміни малюнка.

Панель інструментів Paint

- **Олівець** - при натиснутій лівій кнопці миші за курсором миші малюється його слід вибраного кольору.
- **Пензлик** - дія схоже на олівець, але можна міняти форму - кружок, квадратик, лінія і ін.

- **Розпилювач** - малювання з ефектом розпилювання фарби.
- **Гумка** - для стирання частини малюнка.
- **Заливка** - дозволить закрасити вибраним кольором внутрішню частину довільної замкнутої області.
- **Лінія** - призначена для малювання прямої лінії вибраного кольору і товщини.
- **Крива** - призначена для малювання гладких кривих ліній, що сполучають задані точки, вибраного кольору і товщини. Спочатку проводять пряму лінію, потім при

натиснутій лівій кнопці миші криву можна двічі зігнути у вказаних напрямках.

- **Прямокутник** - використовується для малювання закрашених і незакрашених прямокутників і квадратів.
- **Багатокутник** - малювання багатокутників. Для малювання першої сторони потрібно перетягнути курсор при натиснутій кнопці. Для побудови наступних сторін можна клацати мишкою у вершинах багатокутника.
- **Еліпс** - малювання еліпса, вписаного в намічений прямокутник.
- **Закруглений прямокутник** - малювання прямокутника із закругленими вершинами.

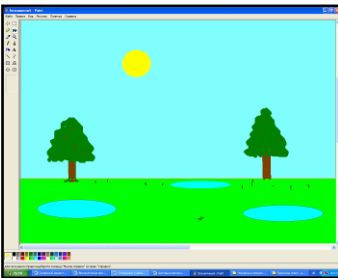
Вибір кольору.

Для вибору кольору можна використовувати два способи: По-перше, існує палітра кольорів з 28

пропонованими кольорами. Для вибору кольору лінії і зафарбовування слід клацнути лівою кнопкою миші над потрібним кольором. Для вибору кольору фону клацають правою кнопкою. По-друге, можна вибрати інструмент “Вибір кольору” і клацнути їм в тому місці екрану, який закрашений потрібним кольором.

Малювання за допомогою пензлика

Виберіть “пензлик” на панелі інструментів. Виберіть форму пензля в нижній частині панелі інструментів.

При переміщенні покажчика з натиснутою лівою кнопкою миші створюється малюнок основного кольору. При переміщенні покажчика з натиснутою правою кнопкою створюється малюнок фонового кольору.

Малювання за допомогою розпилювача

- Виберіть “Розпилювач” на панелі інструментів.
- Виберіть розмір розпилювача в нижній частині панелі інструментів
- Переміщайте покажчик.

Заливка області або об'єкту

- Виберіть “Заливка” на панелі інструментів.
- Вкажіть на область або об'єкт і натисніть кнопку миші.

Якщо межа фігури не є безперервною, то вказаним кольором будуть заповнені інші області малюнка.

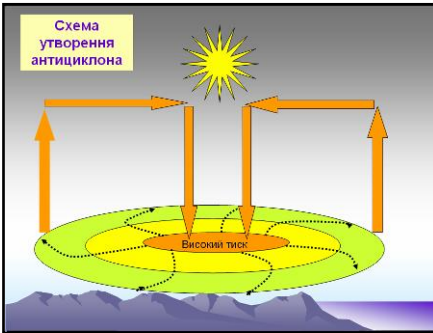
Зміна палітри

- Виберіть на палітрі колір, який слід змінити.
- Виберіть команду **Змінити** палітру в меню **Параметри**.
- Натисніть кнопку “Додати в набір”.
- Для збереження зміненої палітри виберіть команду **Зберегти палітру** в меню **Параметри**.

Збереження малюнка

Як і в інших додатках Windows, збереження документа виконують командами Файл > чи Зберегти Файл > Зберегти як.

Монтаж малюнка з об'єктів

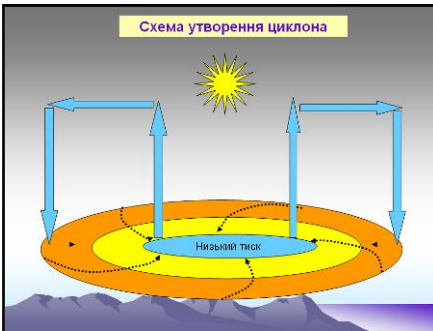

Щоб створити малюнок методом монтажу, треба відкрити відразу два вікна програми Paint. В одному вікні створюється підсумковий малюнок, а інше використовують для підготовки об'єктів, що накладаються один на одного.

Намалювавши потрібний об'єкт в одному вікні і виділивши його, дайте команду **Виправлення** > чи **Копіювати** натисніть клавіші **CTRL** +

C. Обраний об'єкт міститься в буфер обміну. Переключитесь в інше вікно і дайте команду **Виправлення** > **Вставити** (**CTRL** + **V**).

Вставка тексту в малюнок

Для вставки тексту в малюнок використовують інструмент **“Напис”**. Для цього потрібно клацнути мишкою на кнопці **“А”** в панелі інструментів. Після цього курсор придбає вигляд **“хрестик”**. Клацання мишею на малюнку приведе до появи прямокутника (рамки) для введення тексту в місці клацання. У місці введення з'явиться текстовий курсор у вигляді букви **I**. Рамка показує межі

ділянки малюнка, в якому буде розміщений текст.

Якщо текст достатньо довгий, то він може не уміщатися в рамці і висота рамки зміниться. Це пов'язано з тим, що при введенні відбувається автоматичне перенесення слів на наступний рядок при досягненні правої межі рамки. В результаті текст може бути неправильно розташований. Тому потрібно спеціально змінювати розміри рамки. Для цього необхідно помістити курсор на жирні крапки на краях рамки, після чого курсор поміняє свій вигляд на **“дві стрілки, направлені в різні боки”**. При натиснутої лівої клавіші миші можна буде пересунути межі рамки в заданому напрямі.

Зміна шрифту тексту на малюнку

Для набору тексту можна використовувати різні шрифти. Характеристики шрифту - назва (Times New Roman, Arial, Courier New і ін.), розмір і зображення (звичайне, напівжирне, курсив, підкреслений). Для зміни всіх

атрибутів шрифту можна використовувати **“Панель атрибутів тексту”**. Включити і відключити появу панелі можна в підміню **“Вигляд”**.

Зміна масштабу в редакторі Paint

Інструмент **“Масштаб”** служить для збільшення масштабу відображення поточного малюнка. Можна вибрати коефіцієнт збільшення **“1x”**, **“2x”**, **“6x”** і **“8x”** в спеціальній панелі. Щоб відновити початковий масштаб зображення, вибирають коефіцієнт **“1x”**.

Також можна змінювати масштаб зображення підміню **“Вигляд”**, використовуючи команду **“Масштаб”** і

“Вибрати”. В цьому випадку коефіцієнт масштабу задається в % - 100%, 200%, 400%, 600% і 800%.

Показ на екрані повного зображення малюнка.

У графічному редакторі Paint існує зручний спосіб для переглядання всього малюнка в звичайному масштабі. Для цього застосовують підміню **“Вигляд”** і команду **“Проглянути малюнок”**.

Виділення потрібного фрагмента малюнка

Інструмент **“Виділення довільної області”** дозволяє виділити фрагмент - довільну область малюнка, обмежену побудованою лінією. Для цього потрібно активізувати інструмент, а потім при натиснутій лівій кнопці намалювати замкнуту область довільної форми. Якщо область вибрана невірно, то клацніть курсором в будь-якому місці крім виділеної області.

Інструмент **“виділення”** дозволяє виділити довільну прямокутну область.

Операції над виділеним фрагментом

Робота з фрагментами і буфером дозволяє переносити фрагмент малюнка на інше місце, створювати декілька копій фрагмента або передавати його в інший додаток.

Виділену область можна перетягнути на інше місце. Для цього натискають ліву кнопку на області, потім, не відпускаючи її, перетягують мишу на інше місце. Якщо при цьому утримувати натиснутою клавішу **“Ctrl”**, то буде перенесена копія фрагмента. Виділену область можна помістити в буфер через меню **“Правка”**. Для цього використовують команду **“Копіювати”** або **“Вирізувати”**. Також можна помістити фрагмент у файл командою **“Копіювати у файл”**. Над фрагментом малюнка можна проводити і інші операції - змінювати розміри, розтягувати, повертати, нахилити і відображати за допомогою команд меню **“Малюнок”**.

Відміна виконаної операції в Paint

Під час редагування малюнків не можна змінювати вже закінчені елементи графічного зображення - можна тільки їх видаляти, або переносити, або малювати поверх них.

Що ж робити, якщо випадково малюнок був зіпсований? Можна відмінити три останні зроблені зміни малюнка. Для цього використовують меню **“Правка”** і команду **“Відмінити”**. Або можна натиснути на комбінацію клавіш **“Ctrl” + “Z”**.

Якщо операцію відмінили помилково, то її можна відновити пунктами меню **“Правка”** і **“Відновити”**. Або натисніть на клавішу **“F4”**.

Перетворення малюнка

За допомогою команд підміню **“Малюнок”** можна відображати, розтягувати, стискати, збільшувати або нахилити виділені фрагменти малюнка. За допомогою команди **“Відобразити/повернути”** можна відобразити виділений фрагмент щодо вертикальної або горизонтальної осі. Для цього в діалоговому вікні є перемикачі **“Відобразити зліва направо”**, **“Відобразити зверху вниз”** і **“Повернути на кут 90, 180 і 270 градусів”**.

За допомогою команди **“Розтягнути / нахилити”** можна розтягнути або нахилити виділений фрагмент по вертикалі або по горизонталі. Для цього в діалоговому вікні є відповідні перемикачі і поля введення.

Попередній перегляд

Отриманий малюнок можна надрукувати на принтері через підміню **“Файл”** і команду **“Друк”**. Із-за відмінностей між можливостями екрану і принтера, один і той же малюнок на екрані і на папері може виглядати по різному. Щоб наперед перевірити, як виглядатиме малюнок у віддрукованому вигляді, використовують підміню **“Файл”** і команду **“Попередній перегляд”**. Далі за допомогою кнопок **“Більше”** і **“Дрібніше”** можна підібрати відповідний масштаб зображення. Щоб завершити **“Попередній перегляд”**, натисніть на кнопку **“Закрити”**.

Використовуючи підміню **“Файл”** і команду **“Макет сторінки”**, можна змінити розмір сторінки малюнка і використовуваний принтер.

Створюємо картограму в графічному редакторі Paint

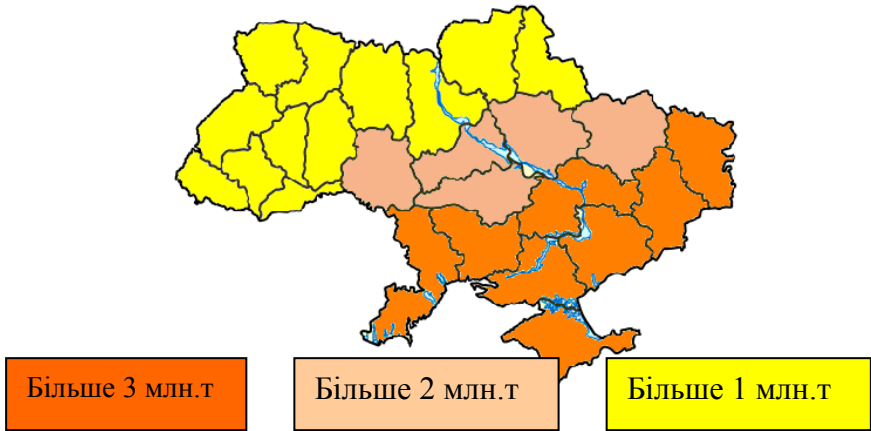
Завдання статистичних матеріалів в географії полягає в тому, щоб дати об'єктивну оцінку географічних явищ. В географії використовуються два види статистичних карт - картограма і картодіаграма.

Картограма показує різним штрихуванням або забарвленням (від світлої до більш темної) різну інтенсивність явища, що зображається. Наприклад, врожайність сільськогосподарських культур, густоту населення тощо.

Картодіаграма - карта з певним територіальним розподілом і відповідними цьому розподілу діаграмними фігурами - точковими, лінійними, площадковими, об'ємними. Картодіаграма використовується для зображення просторового розподілу явищ в їх абсолютних величинах, - наприклад, виробництва сталі, видобутку вугілля по країнах і регіонах світу тощо.

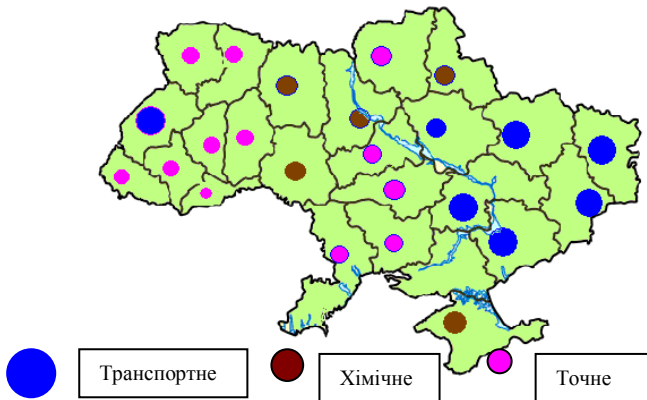
Картограма, на відміну від картодіаграми, показує територіальний розподіл відносних показників і коефіцієнтів.

Картограма збору зернових культур по регіонах України

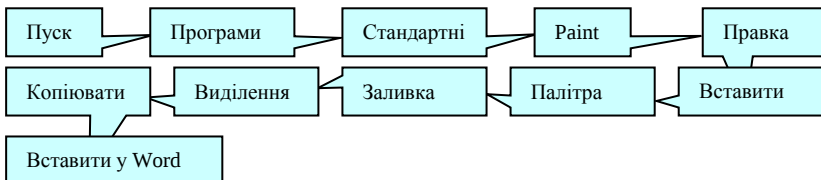

Створюємо картодіаграму в графічному редакторі Paint

Картодіаграма галузевої структури машинобудування по областях

Технологія створення картодіаграм і картограм

Практичні роботи з використанням текстового редактора Word

Створення кросвордів

Для створення кросворда необхідно в першу чергу створити **таблицю**, куди будемо заносити необхідні дані. Для створення таблиці необхідно відкрити робоче вікно редактора MS Word 2003.

Створюємо заголовок. Для цього:

Вибираємо тип шрифту (Times New Roman)

міжрядковий інтервал - одинарний;

Пишемо текст: «**Кросворд по країнах Європи**» і натискаємо «Enter».

На панелі інструментів вибираємо **-Таблиця – вставити - таблиця**

Вставляємо таблицю, що складається з 6 рядків і 10 стовпців;

		Б	Є	Л	А	Р	У	С	Ь
Н	О	Р	В	Е	Г	І	Я		
		Ф	Р	А	Н	Ц	І	Я	
Е	С	Т	О	Н	І	Я			
	І	С	П	А	Н	І	Я		
А	Л	Б	А	Н	І	Я			

- Виділяємо всю таблицю і настраюємо для всіх її клітинок однакові параметри:
- Заповнюємо четвертий стовпець словом «**ЄВРОПА**», набраним заголовними літерами;

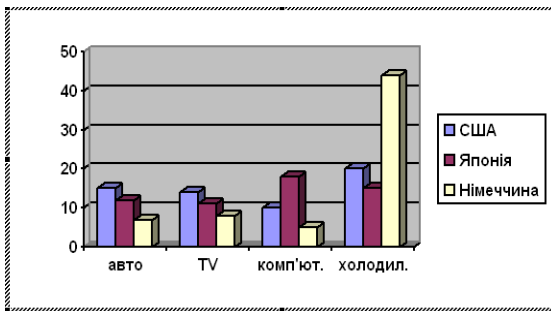
- Заповнюємо рядки назвами країн, як це показано в таблиці.
- Тепер необхідно видалити із зсувом вліво зайві клітинки в правій частині таблиці;
- Зайві клітинки, розташовані в лівій частині таблиці, не можна видалити, не порушивши структуру кросворда, тому їх залишають. Щоб ці клітинки не були помітні на роздрукуванні, зайві лінії сітки прибирають за допомогою команди «Формат» - «Межі і заливка»:
- виділяємо зайві клітинки;
- Натискаємо в меню «Формат», команда «Межі і заливка»;
- в діалоговому вікні, що з'явилось, в «Зразку» натискаємо по тих лініях, які є зайвими; в результаті клацання вони зникають.
- Прибравши всі зайві клітинки в правій частині і лінії клітинок в лівій частині таблиці, настраюємо ширину клітинок, що залишилися, як це було описано вище. Одержуємо результат.
- Зберігаємо створений файл, присвоївши йому ім'я відповідно до його змісту: «**Кросворд по країнах Європи**».
- Тепер документ можна роздрукувати.

Першим друкуємо екземпляр для вчителя..

Для отримання учнівських екземплярів необхідно видалити букви зі всіх клітинок, окрім слова «**ЄВРОПА**» в четвертому стовпці. Виконавши цю операцію, збережіть отриманий документ під іншим ім'ям: «**Кросворд по країнах Європи для учнів**». Коли буде необхідно, Ви роздрукуєте необхідну кількість екземплярів.

Створюємо діаграму у MS Word

У меню **Вставка** виберіть команду **Малюнок/Діаграма**.

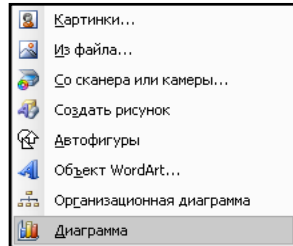

W172.28.88.75\документи\Н... - Таблица данных

		A	B	C	D	E
		авто	TV	комп'ют.	холодиль.	
1	США	15	14	10	20	
2	Япония	12	11	18	15	
3	Німеччина	7	8	5	9	
4						

На екрані відображатиметься вікно «**Таблиця даних**» та відповідна цим даним діаграма.

Починайте вводити з клавіатури до вікна

«**таблица даних**» потрібні дані. При цьому зовнішній вигляд діаграми автоматично змінюватиметься.

Для повернення з режиму редагування діаграми до роботи з текстом натисніть у будь-якому місці документа поза діаграмою.

Наприклад: Діаграма виробництва авто, ТВ, комп'ютерів, холодильників у найбільших за економічним потенціалом країнах (млн. шт.)

Форматування діаграми

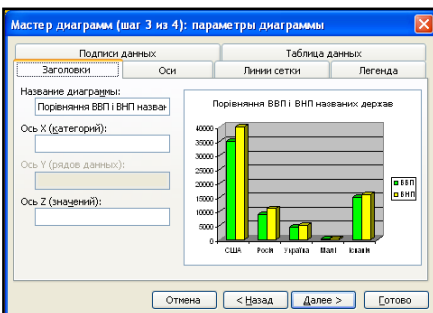
Для зміни типу діаграми виконайте такі дії:

- Якщо меню **Діаграма** недоступне, двічі натисніть лівою кнопкою миші на самій діаграмі.
- У меню **Діаграма** виберіть команду **Тип діаграми**.
- У списку **Тип**, що розташований ліворуч, виберіть тип діаграми.
- У області **Вид** виберіть різновид для цього типу діаграми.
- Натисніть на кнопці **ОК**.

Щоб вийти з режиму редагування діаграми і повернутися до роботи з текстом, натисніть у будь-якому місці документа поза діаграмою.

Додавання назви діаграми

У меню **Діаграма** виберіть команду **Параметри діаграми**.

Відкрийте вкладку **Назви** і введіть текст:

- у поле **Назва діаграми**,
- у поле **Вісь (X) (Назви країн)** (горизонтальна вісь);
- у поле **Вісь (Y) (ВВП)** (вертикальна вісь).

Змініть місце розташування легенди, відкривши вкладку **Легенда**. Встановіть

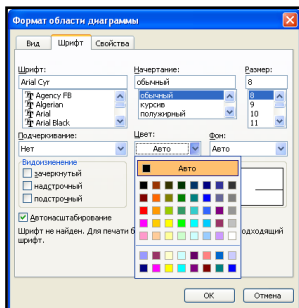
перемикач у потрібне положення, наприклад **Внизу**.

Натисніть на кнопці **ОК**

Щоб вийти з режиму редагування діаграми і знову повернутися до редагування тексту, клацніть у будь-якому місці документа поза діаграмою.

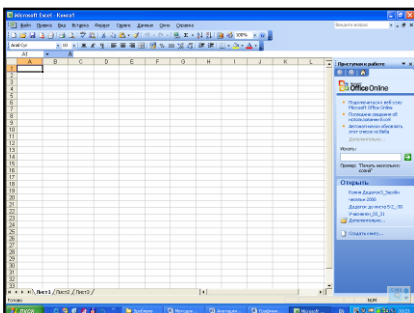
Зміна кольору діаграми

- Якщо меню **Діаграма** недоступне, натисніть двічі на діаграмі.

- Натисніть у області, колір якої потрібно змінити.
- Натисніть правою кнопкою миші на вибраній області і в залежності від типу області виберіть команду **Формат елемента даних**, **Формат рядів даних**, **Формат стінок**
- На вкладці **Візерунки** в області **Заливка** виберіть колір.
- Натисніть на кнопці **Способи заливки**, щоб отримати доступ до більшої кількості варіантів заливки. Можете задати необхідні параметри на вкладках **Гرادієнтна**, **Текстура**, **Візерунок**, **Малюнок** діалогового вікна **Способи заливки**.
- Натисніть на кнопці **ОК**.
- Щоб вийти з режиму редагування діаграми і знову повернутися до редагування тексту, клацніть у будь-якому місці документа поза діаграмою.

Табличний редактор MS Excel

таблиць.

Табличний редактор Microsoft Excel може широко використовуватися при проведенні практичних робіт з географії.

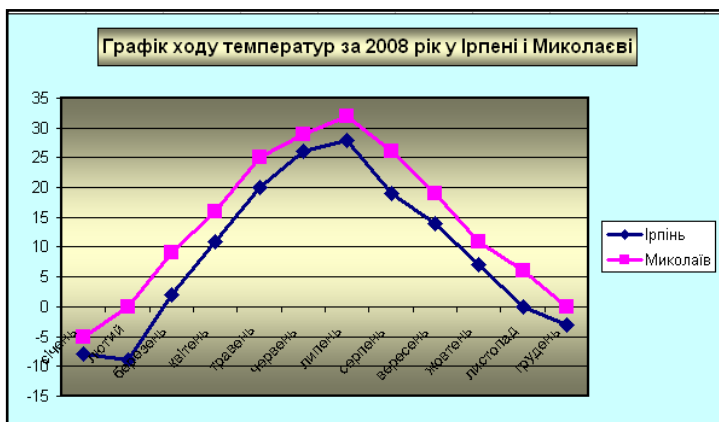
Microsoft Excel являє собою потужний інструмент, призначений для опрацювання, аналізу і відображення даних за допомогою електронних

Створюємо графік у табличному редакторі MS Excel

В редакторі Excel створюємо таблицю температур Ірпеня і Миколаєва.

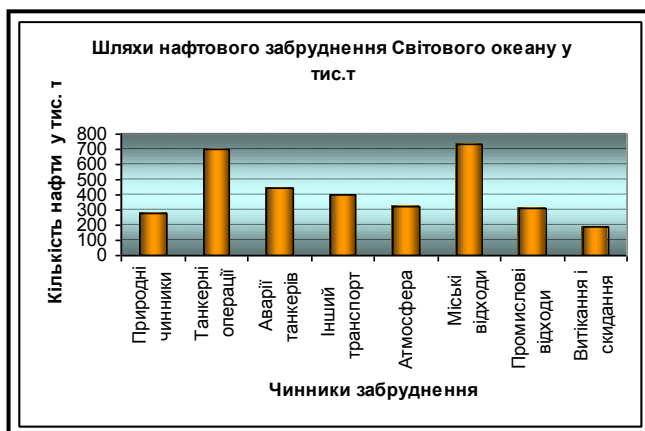
	с	л	б	к	т	ч	л	с	в	ж	л	г
Ірпінь	-8	-9	2	11	20	26	28	19	14	7	0	-3
Миколаїв	-5	0	9	16	25	29	32	26	19	11	6	0

Виділяємо таблицю і в меню інструментів натискуємо «**Майстер діаграм**»

В «**Майстрі діаграм**» вибираємо **графік**. Для побудови графіка вибираємо **вид графіка**. Натискуємо кнопки «Далі» і в кінці «Готово». Автоматично вибудовується графік ходу температур за рік у Ірпені у порівнянні з Миколаєвом.

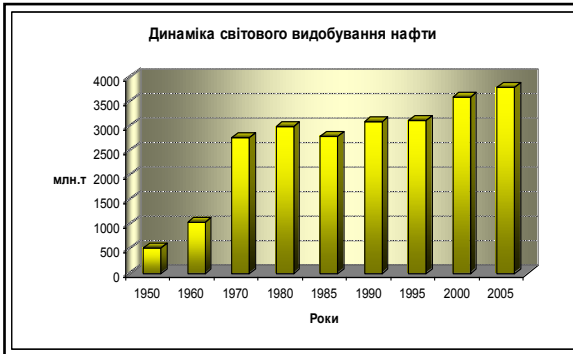
Створюємо стовпчикову діаграму

Діаграми є візуально привабливими, вони спрощують виконання порівнянь даних, спостережень за певними процесами. MS Excel дозволяє будувати діаграми різних типів.

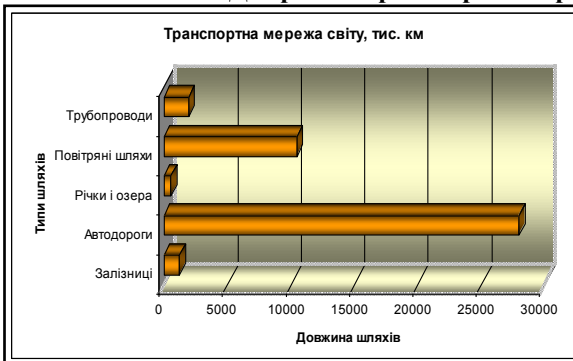
В клітинки листа MS Excel вставляємо необхідні дані. Виділяємо набрану таблицю і в верхньому меню натискаємо кнопку **Майстер діаграм**. Вибираємо тип діаграми – гістограма. Нажимаємо кнопку **Далі**. Потім у вікні **Майстер діаграм** пишемо назву діаграми. Потім знову натискаємо кнопку **Далі**. В кінці нажимаємо кнопку **Готово**.

Діаграма «Динаміка світового видобування нафти»

1950	525
1960	1060
1970	2770
1980	3000
1985	2790
1990	3100
1995	3130
2000	3590
2005	3800

Діаграма «Транспортна мережа світу»

Автодороги	28000
Залізничі	1250
Річки і озера	550
Повітряні шляхи	10500
Трубопроводи	1960

Створюємо кругову діаграму

Використання кругових діаграм - це найкращий спосіб зобразити складові частини якоїсь величини або певні пропорції і співвідношення.

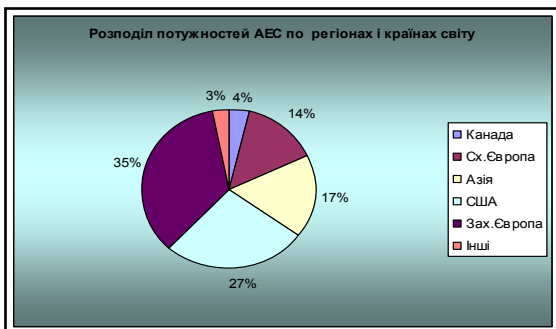
В клітинки листа MS Excel вставляємо необхідні дані. Виділяємо набрану таблицю і в верхньому меню натискаємо кнопку **Майстер діаграм**. Вибираємо тип діаграми – кругова. Нажимаємо кнопку **Далі**. Потім у вікні **Майстер діаграм** пишемо назву діаграми. Потім знову натискаємо кнопку **Далі**. В кінці нажимаємо кнопку **Готово**.

Діаграма «Структура посівних площ зернових культур світу»

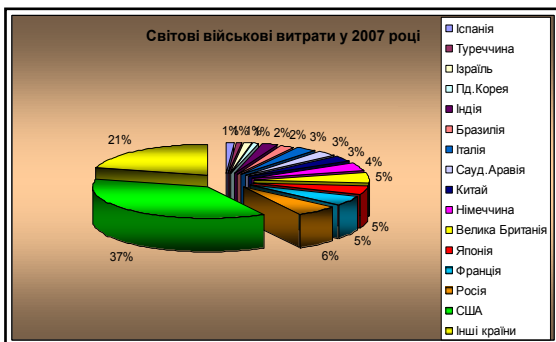
Жито	2
Овес	3
Ячмінь	9
Кукурудза	25
Пшениця	30
Рис	28
Інші	3

Діаграма «Розподіл потужностей АЕС по регіонах і країнах світу»

Канада	4%
Сх. Європа	14%
Азія	17%
США	27%
Зах. Європа	35%
Інші	3%

Діаграма «Світові військові витрати»

Іспанія	1%
Туреччина	1%
Ізраїль	1%
Пд. Корея	1%
Індія	2%
Бразилія	2%
Італія	3%
Сауд. Аравія	3%
Китай	3%
Німеччина	4%
Велика Британія	5%
Японія	5%
Франція	5%
Росія	6%
США	37%
Інші країни	21%

Програма MS Excel дозволяє зберігати та аналізувати інформацію, розв'язувати різноманітні практичні завдання, передбачати зміни, оцінювати результати, розглядати дані в різноманітних форматах, слідувати за певними тенденціями і відображати їх у графіках, впорядковувати і класифікувати об'єкти тощо.

V. Перевірка знань учнів

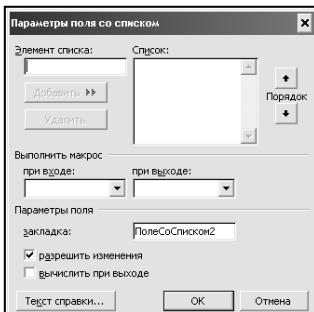
Для перевірки знань можна використовувати програму MS Word. В даній програмі можна скласти тест по будь-якій вивченій темі. Дискета з тестами видається учневі, який працює самостійно. Якщо робота була виконана незадовільно, то можна з дитиною розібрати даний тест, виявити всі допущені ним помилки і дати йому можливість ще раз виконати цей же тест, але питання даватимуться вже в іншому порядку. Дана робота звільняє вчителя від монотонної роботи – перевірки тестів у учнів.

У готових мультимедійних дисках по географії так само є практичні роботи і тести, які можна використовувати при перевірці знань. Наприклад, співвіднести країни і їх столиці, нанести на контурну карту об'єкти тощо, до того ж, комп'ютер указує чи справилася дитина з цим завданням чи ні. Ці завдання так само розбиті по категорії складності, що дозволяє ввести диференційований підхід при перевірці знань. Тести можна застосовувати і як попередні завдання перед поясненням нового матеріалу для актуалізації знань. За допомогою тестів, які використовуються на етапі закріплення, швидко перевіряється ступінь засвоєння нового матеріалу. Такі завдання успішно служать завданням самоконтролю.

Як створити тести?

Є два види тестових завдань, які можна створити за допомогою MS Word.

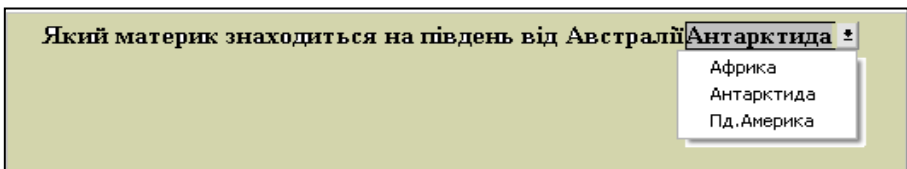
I. Через посилання Вид – Панелі інструментів за допомогою інструментів Форми створюємо тестові завдання у такому порядку: інструменти Поле із списком - Параметри поля із списком;
У діалоговому вікні **Параметри поля із списком** вставляємо у **Елемент списку** відповіді натискаємо **Додати** і **ОК**.

На панелі Форми натискаємо

інструмент Захист форми. Далі вибираємо варіант правильної відповіді і тест набирає такий вигляд:

II. Через посилання Вид – Панелі інструментів за допомогою інструментів

Форми створюємо тестові завдання у такому порядку: пишемо питання і

кілька варіантів відповідей. Далі за допомогою інструменту **Прапорець** на панелі **Форми** проти кожної відповіді ставимо прямокутник. На панелі **Форми** натискаємо інструмент **Захист форми**. На прямокутниках утворюються перехрестя. Далі вибираємо правильну відповідь, прибираючи зайві перехрестя.

Який материк знаходиться на південь від Австралії

Африка ☐

Антарктида ☒

Пд.Америка ☐

Зразки тестових завдань з географії

1. Хто перший з європейців проклав морський шлях до Індії навколо Африки:

А Марко Поло; Б Христофор Колумб; В Мартін Бехайм; Г Васко да Гама.

2. Визначте, за яким азимутом потрібно повертатися учням з прогулянки додому, якщо вони постійно йшли за азимутом 85°:

А 95°; Б 265°; В 145°; Г 135°.

3. На якій паралелі 22 червня сонячні промені опівдні падають під кутом 90 градусів:

А 23,5° пд. ш; Б 66,5° пд. ш; В 23,5° пн. ш; Г 66,5° пн. ш.

4. Визначте, які форми поверхні мають абсолютні висоти від 1 000 до 2 000 м над рівнем моря:

А височини; Б високі гори; В середньовисотні гори; Г низькі гори.

5. Якому поняттю відповідає визначення: «річка разом із притоками»:

А річкова система; Б річковий вододіл; В річище; Г річковий басейн.

6. Назвіть, який географічний об'єкт знаходиться на місці тектонічного розлому, що утворився в результаті відокремлення Аравійського півострова від Африканського континенту:

А Середземне море; Б Гібралтарська протока; В Гвінейська затока; Г Червоне море.

7. Чому ґрунти тайги бідні гумусом:

А гумус вимивається вглиб опадами;

Б не всі рослинні рештки перегнивають;

В недостатньо мікроорганізмів;

Г швидкоростуча рослинність у лісі не дає можливості накопичуватися гумусу.

8. Який материк знаходиться на південь від Австралії:

А Африка; Б Євразія; В Антарктида; Г Південна Америка.

9. Укажіть середню абсолютну висоту підльодовикової поверхні Антарктиди:

А 410 м; Б 5 000 м; В 1 000 м; Г 2 040 м.

- 10. Визначте, у якому кліматичному поясі знаходяться звужена частина материка Північна Америка (між 30° і 13° пн. ш.) та острови Карибського моря:**
А помірного; Б тропічному; В субтропічному; Г екваторіальному.
- 11. Які гори у Євразії відносяться до давніх складчасто-брилових:**
А Альпи; Б Тянь-Шань; В Кавказ; Г Карпати.
- 12. Визначте, які природоохоронні установи створюються з метою збереження у природному стані унікальних природних комплексів, де заборонено будь-які види людської діяльності, крім тих, що пов'язані із розробкою наукових засад охорони навколишнього природного середовища:**
А заказники; Б національні природні парки; В заповідники; Г пам'ятки природи.
- 13. Який географічний об'єкт України знаходиться найближче до Північного полюса:**
А мис Сарич; Б мис Тарханкут; В с. Грем'яч (Чернігівська область); Г с. Соломонове (Закарпатська область).
- 14. Визначте, яка височина в Україні має найвищу точку г. Берда:**
А Волинська; Б Подільська; В Придніпровська; Г Хотинська.
- 15. Який з регіонів України одержує найбільше сонячної енергії:**
А Крим; Б Закарпаття; В Полісся; Г Західний лісостеп.
- 16. Яке твердження є правильним для Південного берега Криму:**
А сформувався середземноморський тип клімату;
Б виділяють атлантико-континентальну і континентальну підобласті клімату;
В зима морозна, з встановленням тривалого снігового покриву;
Г погода взимку визначається впливом помірних повітряних мас, а влітку — арктичних повітряних мас.
- 17. У якому регіоні України найменша густота річкової мережі:**
А в Українських Карпатах;
Б у степах між річками Дніпро і Молочна;
В у лісостепу між річками Південний Буг та Дніпро;
Г на Поліссі між річками Горинь та Дніпро.
- 18. Назвіть річку, що за довжиною третя в Європі:**
А Дунай; Б Дніпро; В Дністер; Г Південний Буг.
- 19. Укажіть регіон України, де річки характеризуються дуже малим похилом та незначною швидкістю течії, що значно посилює заболоченість прибережних територій:**
А гірські річки Карпат і Криму; Б річки Полісся;
В річки, що перетинають Подільську і Придніпровську височини;
Г річки Донецької височини.
- 20. Де в Україні найменше збереглися природні рослинні угруповання:**
А ліси; Б болота; В степи; Г альпійські луки.
- 21. Яке із міст України не є обласним центром:**
А Луцьк; Б Сімферополь; В Ужгород; Г Херсон.
- 22. У якій із областей України найбільша густота населення:**

А Львівській; Б Рівненській; В Донецькій; Г Чернігівській.

23. Назвіть країну із найчисленнішою українською діаспорою:

А Росія; Б Канада; В Австралія; Г США.

24. Позначте, яким видом палива найкраще забезпечена Україна:

А кам'яне вугілля; Б нафта; В природний газ; Г горючі сланці.

25. Укажіть, для розміщення яких виробництв провідним є сировинний фактор:

А виробництво меблів; Б гірничо-хімічна промисловість;

В швейна промисловість; Г виробництво алюмінію.

26. Укажіть на базі чого сформований Донецький металургійний район:

А власної руди, довізного палива; Б довізної руди, власного палива;

В важкого машинобудування; Г хіміко-індустріального комплексу.

27. Назвіть економічний район України, де за ступенем забруднення виділено територію екологічної катастрофи:

А Придніпровський; Б Центральний; В Столичний; Г Північно-Східний.

28. Яка форма державного правління переважає у більшості країн світу:

А монархії; Б імперії; В республіки; Г конфедерації.

29. Укажіть варіант, де всі з названих країн є абсолютними монархіями:

А Оман, Саудівська Аравія, ОАЕ;

Б Бутан, Ватикан, Франція;

В Іспанія, Швеція, Бельгія;

Г Лесото, Свaziленд, Марокко.

30. Встановіть, яка група країн не входить до ЄС:

А Латвія, Литва, Естонія;

Б Ісландія, Канада, Туреччина;

В Велика Британія, Данія, Ірландія;

Г Австрія, Швеція, Фінляндія.

31. У яку мовну групу об'єднують французів, італійців, іспанців:

А кельтську; Б романську; В германську; Г слов'янську.

32. Укажіть, в якому регіоні найвищий відсоток в статеві-віковій структурі населення становлять діти:

А Європа; Б Латинська Америка; В Північна Америка; Г Австралія.

33. Яке із тверджень правильне для епохи НТР:

А частка зайнятих у невиробничій сфері знизилася;

Б другорядними галузями у промисловості світу стали машинобудування, енергетика, хімічне виробництво;

В збільшилася роль ресурсного фактора в розміщенні виробництва;

Г зросла роль невиробничої сфери в економіці світу.

Перевірка знань учнів за допомогою програми Power Point

За допомогою керуючих кнопок можна робити посилання на слайди, де знаходяться відповіді на питання заліку. Крім того, можна у відповідях використовувати анімаційні ефекти. Така форма заліку зацікавлює учнів, створює умови для пошукової, аналітичної діяльності учнів.

Політична карта світу 10 клас

Залік

Завдання №1

1. Вставити пропущені слова:

Республіка – це форма
при якій державна влада
на визначений _____.

Завдання №2

2. Приведіть у відповідність країни і типи
країн сучасного світу:

1) Китай	а) країни - члени "Великої сімки"
2) Чад	б) країни переселенського капіталізму
3) Італія	в) соціалістичні країни
4) Мексика	г) нафтодобувні країни
5) Канада	д) відсталі аграрні країни

Завдання №3

3. Виділити країни, які розташовані в Африці:

1) Кот-д'Івуар;	3) Гана;	5) Оман;
2) Кіпр;	4) Гвіана;	6) Гвінея.

Завдання №4

4. Розташуйте країни в порядку збільшення
площі їх території:

1) Китай	- 4.
2) Сомалі	- 1.
3) Індія	- 2.
4) Австралія	- 3.
5) Росія	- 5.

Завдання №5

Напишіть назви азіатських держав, які
не мають виходу у Світовий океан:

(Афганістан, Непал, Монголія, Казахстан,
Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан, Киргизстан,
Бутан;)

Завдання №6

Укажіть назву держави, яка
зображена на картосхемі

Латвія
Німеччина
Польща
Бельгія
Іспанія
Нідерланди

Завдання №7

Заповніть таблицю:

Країна	Форма правління	Адміністративно-територіальний устрій	Столиця
Нідерланди	конституційна монархія	унітарна	Амстердам
Беларусь	республіка	унітарна	Мінськ
Саудівська Аравія	абсолютна монархія	унітарна	Ер-Ріяд
Росія	республіка	федерація	Москва
Ватикан	теократична монархія	унітарна	Ватикан

VI. Самостійна робота учнів.

Сьогодні виконанням учнями завдань домашньої самостійної роботи утруднень не викликає. Школярі знаходять питання, що цікавлять їх, в Інтернеті при написанні рефератів,, самостійно складають тести тощо. Потрібно просто більше давати самостійності, учням, і можливості фантазувати, і тоді мультимедійні технології на уроках географії стануть, і для вчителів, і для учнів не просто засобом для використання мультимедійних технологій, а незамінним помічником у роботі.

Самостійні роботи учнів – реферати, тестові завдання, кросворди найчастіше виконуються у текстовому редакторі **Microsoft Word**.

Розглянемо технологію створення начальних матеріалів у MS Word.

Створення документа

- Натиснути на кнопку **Пуск**.
- В меню **Програми** виберіть команду **Microsoft Word**.
- В редакторі **Microsoft Word** відкриється новий документ, і ви зможете розпочати роботу з ним.

Створення рефератів з географії в текстовому редакторі MS Word

Однією з форм індивідуальної творчої роботи школярів є підготовка рефератів.

Подібну роботу можна виконати за допомогою текстового редактора **Microsoft Word** Для цього необхідно освоїти наступні прийоми роботи:

- набір тексту;
- редагування існуючого (раніше набраного і збереженого) тексту;
- вставка і редагування таблиць;
- вставка в текстовий документ малюнків;
- вставка фігурного заголовка.

Перші два прийоми описано у розділі «Створення документа» в текстовому редакторі тому перейдемо до вставки в текстовий документ малюнків.

Припустимо, в нашому розпорядженні є вже набраний в редакторі текст, присвячений основним формам рельєфу суші. Нам необхідно помістити в цей текст ілюструючи його слайди. Для цього виконуємо наступні дії:

- встановлюємо текстовий курсор в кінець того абзацу, після якого плануємо розмістити малюнок;
- натискаємо клавішу «**Enter**» для переходу в новий абзац;
- в меню «**Вставка**» вибираємо команду «**Малюнок**» - з'являється підміну, яке дозволяє вибрати різні варіанти вставки малюнка.

Існує два варіанти вставки:

- а) Картинки - дозволяє вставити готові картини з вбудованої колекції
- б) З файлу - дозволяє вставити картинку (слайд) з будь-якого іншого джерела (або накопичувача, наприклад, компакт-диска), що містить слайди у вигляді графічних файлів.

Нам більше підходить другий варіант, Вибираємо його. З'являється діалогове вікно

, за допомогою якого ми здійснимо пошук потрібного графічного файлу із слайдом.

Слайд вставлений. Можна змінити його розміри. Для цього клацаємо мишею по слайду. Навкруги нього з'являється рамка з чорними квадратиками.

Для зміни розміру слайду достатньо підвести курсор миші до будь-якого кутового квадратика. Курсор змінить вигляд і перетвориться на двосічну стрілку, що показує можливі напрями зміни розмірів. Натискуємо і утримуємо в натиснутому стані ліву кнопку миші і переміщаємо межі слайду у бік зменшення або збільшення. Як тільки межі слайду стануть оптимальними, на Ваш погляд, відпускаємо кнопку миші, і слайд прийматиме нові розміри.

Тепер необхідно встановити обтікання слайду текстом. Для цього звертаємося до панелі інструментів **«Настройка зображення»**, яка з'являється після клацання по слайду. Вибираємо інструмент **«Обтікання текстом»** і клацаємо по ньому. В нашому прикладі оптимальним буде обтікання по контуру рамки. Вибираємо цю команду клацанням миші. Робота по вставці слайду завершена. Тепер можна просунутися далі по тексту і вставити ще слайди у міру необхідності.

Необхідно відзначити, що будь-який малюнок після вставки і настройки обтікання текстом можна перетягнути в інше місце в документі, якщо це стає необхідним. Для цього достатньо підвести курсор миші до середини малюнка, натискувати ліву кнопку миші і, утримуючи її в натиснутому стані, перемістити малюнок в інше місце нижче або вище по тексту.

Форматування документа

Перед введенням тексту заголовок клацніть на панелі інструментів **Форматування** на кнопці **По центру** і на кнопці **Напівжирний**.

На панелі **Форматування** задайте шрифт №14, та колір шрифту заголовка. Або в меню **Формат** виберіть команду **Шрифт** і змініть вказані параметри у діалоговому вікні. Введіть текст заголовка документа.

Двічі натисніть клавішу **Enter**, щоб перемістити курсор нижче заголовка.

У списку **Стиль** виберіть елемент **Звичайний**.

Для створення маркірованого або нумерованого списку виконайте такі дії:

Натисніть клавішу **Enter**, щоб перемістити курсор у новий рядок.

Клацніть на кнопці **Нумерований список за замовчуванням** або на кнопці **Маркірований список за замовчуванням** на панелі інструментів **Форматування**. Введіть перший пункт списку. Натисніть клавішу **Enter** для створення наступного пункту списку.

Для того щоб відключити нумерацію чи маркери, двічі натисніть клавішу **Enter** або знову клацніть на кнопці **Нумерований список за замовчуванням** чи на кнопці **Маркірований список за замовчуванням**.

Збереження документа

У меню **Файл** виберіть команду **Зберегти**.

Знайдіть та відкрийте свою папку.. У ній відкрийте папку **Дидактичні матеріали**. У полі **Ім'я файла** введіть відповідне ім'я документа.

Клацніть на кнопці **Зберегти**.

Як вставити фігурний заголовок у команді Word Art ?

Встановлюємо текстовий курсор в початок першого абзацу текстового документа і натискаємо «Enter»;

В меню «Вставка» вибираємо команду «Малюнок»;

В підміню вибираємо команду «Об'єкт Word Art».

Рельєф України

З'являється колекція фігурних заголовків у Word Art.B

діалоговому вікні, що з'явився, вибираємо клацанням миші необхідний стиль заголовка і клацаємо по кнопці «ОК»;

В новому діалоговому вікні, що з'явився, відразу вводимо з клавіатури текст фігурного заголовка, в нашому прикладі це «Рельєф України». Клацаємо «мишею» по кнопці «ОК».

Створення карток-завдань

Відкриваємо робоче вікно редактора MS Word 2003

Для створення заголовка виконуємо наступні дії:

Налаштувати параметри шрифту: тип шрифту -Times New Roman , зображення - напівжирний, розмір - 14;

Встановити параметри абзацу: вирівнювання - по центру, міжрядковий інтервал - одинарний;

Переходимо до набору тексту карток-завдань. Для цього виконуємо наступні дії:

Налаштувати параметри шрифту: тип шрифту -Times New Roman , зображення - звичайний, розмір - 12;

Налаштувати параметри абзацу: вирівнювання по ширині, перший рядок - ні, інтервал між строками - одинарний;

Набрати текст: Картка №1, натискаємо «Enter»;

Набрати перше питання:

Найбільший острів на земній кулі. (Гренландія). (Правильні відповіді друкуйте

Картка №1

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найбільший острів на земній кулі	
2.	Найбільший півострів на земній кулі	
3.	Найтепліше море планети Земля	
4.	Найсолоніше море планети Земля	
5.	Найбільший океан планети Земля	

тільки в своєму екземплярі, в екземплярах, замість відповіді друкуйте дужки.

Картка №2

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найвологіший материк земної кулі	
2.	Найсухіший материк земної кулі	
3.	Найтепліший материк земної кулі	
4.	Найхолодніший материк земної кулі	
5.	Найбільший материк земної кулі	

Картка №3

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найвища вершина планети Земля	
2.	Найглибша океанічна западина планети Земля	
3.	Найхолодніше місце на Землі	
4.	Найтепліше місце на Землі	
5.	Найвологіше місце на Землі	

Картка №4

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найбільша права притока Дніпра	
2.	Найбільша ліва притока Дніпра	
3.	Найбільша річка України	
4.	Найбільше за площею озеро України	
5.	Найглибше озеро України	

Картка №5

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найвища вершина Північної Америки	
2.	Найвища вершина Південної Америки	
3.	Найвища вершина Африки	
4.	Найвища вершина Європи	
5.	Найвища вершина Австралії	

Картка №6

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найбільша за площею держава світу	
2.	Найбільша за населенням держава світу	
3.	Найменша за площею і населенням держава	
4.	Найбільша за площею держава Європи	
5.	Найрозвинутіша держава світу	

Картка №7

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найбільша річка Південної Америки	
2.	Найбільша річка Африки	
3.	Найбільша річка Північної Америки	
4.	Найбільша річка Європи	
5.	Найбільша річка Азії	

Картка №8

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найглибше озеро планети Земля	
2.	Найбільше за площею озеро планети	
3.	Найбільше озеро Африки	
4.	Найбільше озеро Південної Америки	
5.	Найбільше озеро Європи	

Картка №9

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Найшвидша тварина із ссавців на Землі	
2.	Найбільший птах на Землі	
3.	Найменша пташка на Землі	
4.	Найбільший ссавець суходолу	
5.	Найбільший морський ссавець	

Картка №10

№пп	Завдання	Відповіді
1.	Ягуари живуть в ...	
2.	Слони живуть в ...	
3.	Ірбіси живуть в ...	
4.	Океанські крокодили живуть біля берегів ...	
5.	Тигри живуть в ...	

Натискуємо «**Enter**»; при цьому в новому абзаці автоматично з'являється цифра «2» - це означає, що редактор включив режим автоматичної нумерації питань.

Це зручно, оскільки тепер не треба самим друкувати номер питання; після набору останнього (п'ятого) питання «**Enter**» натискуємо двічі – режим автоматичної нумерації відключається, і ми можемо набирати картку № 2. Зберігаємо створений файл, привласнюючи йому ім'я відповідно до його «Картки-завдання по темі Природа Америки 7-й клас».

Тепер документ можна роздрукувати. Для цього перевірте, чи включений принтер, після чого клацніть мишею по кнопці «Друк» панелі інструментів

Обтікання зображення текстом

Текст може розташуватися по-різному відносно зображення — обтікати його, розміщуватися перед або поза ним, а також вище чи нижче.

- Клацніть один раз на зображенні для його вибору.

На екрані відобразиться панель інструментів **Настройка зображень**

- Якщо на екрані немає відповідної панелі інструментів, виберіть у меню **Вигляд** команду **Панелі інструментів/Настройка зображення**.

Клацніть на кнопці **Обтікання текстом** на панелі інструментів **Настройка зображення**

- Виберіть варіант **Наскрізне** або **За текстом**, якщо вам потрібно забезпечити відображення малюнка в будь-якому місці на сторінці.
- Щоб задати обтікання зображення текстом, виберіть варіант **За контуром**.
- Збережіть документ

VII. Інтернет для географів

Історія створення мережі Інтернет

В США в кінці 60-х років були проведені перші випробування комп'ютерної мережі, яка стала потім прообразом Державної комп'ютерної мережі Сполучених Штатів, а пізніше перетворилася на глобальну міжнародну комп'ютерну мережу Інтернет. Ініціаторами ідеї створення державної комп'ютерної мережі для наукових досліджень в США стали фізики-атомники. Її первинна мета — забезпечення доступу до ресурсів могутніх комп'ютерів для фахівців інститутів і фірм, зайнятих розробками в стратегічних галузях. Фахівці з історії техніки вважають початком історії Інтернету запуск першого штучного супутника Землі 4 листопада 1957 р. в СРСР. Вперше в історії провідні фахівці США в області стратегічного планування вимушені були зробити висновок про те, що їх країна вже не має військової переваги перед СРСР на рівні розробки новітніх систем озброєнь. Була розроблена нова стратегія на випередження СРСР за рахунок розвитку нових наукоємких технологій.

В кінці 70-х років, коли в більшості розвинених країн з'явилися свої державні комп'ютерні мережі, вчені-фізики виступили з ідеєю розробки системи протоколів обміну, що дозволяють об'єднати комп'ютерні мережі різних країн з метою використання загальних програмних і інформаційних ресурсів.

На початку 90-х років Інтернет з'явився і в СРСР. Ініціаторами його створення виступили фізики-атомники з Об'єднаного інституту ядерних досліджень (м. Дубна).

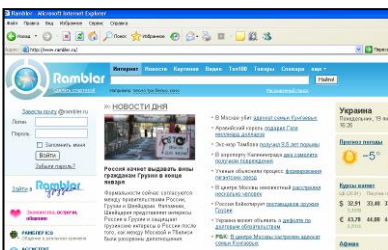
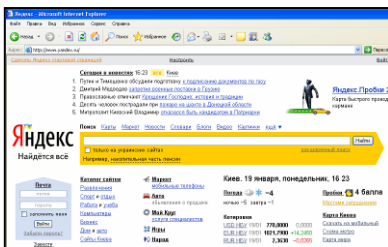
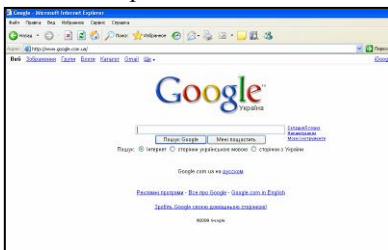
У 1991 р. швейцарський фізик Тім Бернерс запропонував ідею і способи реалізації інформаційних систем на основі гіпертекстових документів, забезпечених системою перехресних посилань один на одного. Саме система зв'язаних між собою гіпертекстових документів надала Інтернету його сучасному вигляду. Нині Інтернет є гігантською бібліотекою, що містить сотні мільйонів документів, зв'язаних між собою перехресними посиланнями, доступними при натисненні клавіші миші.

Інтернет є міжнародною комп'ютерною мережею що діє на основі співпраці і сполучає один з одним самих різних користувачів, зокрема державні організації, навчальні заклади, бібліотеки, корпорації, лікарні, приватних осіб тощо. Не існує якої-небудь однієї організації, яка б володіла або управляла мережею Інтернет або контролювала б її. Проте Інтернет не є безкоштовним. Основний тягар витрат на підтримку мережі несуть основні користувачі, а саме університети, національні дослідницькі центри, високотехнологічні корпорації і державні установи.

В даний час рівень використання мережі Інтернет дуже сильно диференційований як по світу в цілому, так і по регіонах. Якщо проаналізувати на 2008 рік по регіонах світу кількість користувачів Інтернету то перше місце займає Північна Америка (69%), на другому місці

Австралія і Океанія (53%), на третьому - Європа (39%). Далі йдуть Латинська Америка (17%), Азія (10%) і на останньому місці Африка (3%).

В найближчому майбутньому основними точками зростання будуть країни Латинської Америки і Східної Європи. Висока динаміка збережеться також в близькосхідному регіоні, який, ймовірно, може піднятися на рівень країн Східної Європи.

Пошукові системи

Пошукова система «Google»

Google – глобальна, найбільша в світі пошукова система, яка зберігає всі сторінки підряд, незалежно від того, на якій мові вони написані. Google - включає приблизно до 2-х мільярдів документів.

Пошукова система «Яндекс»

Яндекс – унікальна пошукова система. Яндекс працює виключно швидко, володіє найпотужнішою в світі мовою запитів. Проте сьогодні бажано використовувати кілька пошукових систем, тому що вони доповнюють одна одну.

Пошукова система «Rambler»

Рамблер – пошукова система, яка шукає фрази, коли слова в полі пошуку взяті в лапки.

Українська пошукова система «ukr.net»

Ресурси Інтернету для навчальних занять з географії

Ресурси Інтернету з географії можна умовно розділити на наступні групи: довідкові бази даних по країнах світу, статистичні дані по країнах і континентах, картографічні бази даних по країнах і регіонах, геоінформаційні системи (активні карти різного типу з різними рівнями масштабування для міст, регіонів, країн), освітні ресурси (карти, публікації, фотографії ділянок земної поверхні), інформаційно-довідкові дані про міста і регіони України..

У довідкових базах наводяться різноманітні статистичні дані по країнах і регіонах світу (розміри території, населення, динаміка населення, розподіл населення за віковими групами, тривалість життя, структура виробництва промислової і сільськогосподарської продукції, запаси і видобуток корисних копалин тощо.). Щорічно поновлюваною базою даних цього типу є «**Factbook**» («Книга фактів») www.odci.gov/cia/publications/factbook.

Багато інформації з конкретних питань по будь-яких дисциплінах, у тому числі і географії, можна знайти на спеціальних серверах:

www.km.ru — сервер видавництва «Кирило і Мефодій» містить відомості про енциклопедії по різних галузях знань;

Використання телекомунікаційних технологій глобальної мережі Інтернету особливо актуальні для шкільної географії. Адже саме в географії ми знаходимо безліч значущих в дослідницькому, творчому плані завдань, що вимагають залучення інтегрованих знань, глобального мислення, дослідницького пошуку, а вчителі, які викладають географію у 9 і 10 класах мають постійну потребу в оновленні навчальної інформації, тому що підручники і інша паперові носії не встигають за швидко змінюваною картиною сучасного миру.

Потенціал Інтернету, як джерела доступної інформації для розширення можливостей навчання, починають розуміти тільки зараз. Вплив, який має Інтернет на методику викладання географії - це нова область для дослідження. Вчителі тільки починають усвідомлювати переваги для навчання географії вільного доступу до величезного світу інформації, відео матеріалів, можливостей спілкування.

Інтернет представляє унікальні можливості, особливо для вивчення географії. Наприклад, класичну регіональну географію можна розширити, побачивши її в новому світлі. Можна отримати сучасну інформацію по країнах світу. Можна віртуально подорожувати по різних країнах, стикаючись з іншими культурами, всього лише клацнувши мишею.

Інтернет – ресурси:

<http://mega.km.ru>

Географія у Великому енциклопедичному словнику на сервері "Кирило і Мефодій"

Представлені статті по наступних розділах: загальна термінологія; геодезія і картографія; клімат; географічні процеси; географічні пояси і зони; ґрунти;

рельєф суші і дна океанів; льоди; поверхневі води; економічна географія; експедиції тощо;.

<http://www.rgo.ru>

Географічний портал "Планета Земля"

Електронний географічний журнал. Різноманітні і цікаві матеріали для географів. Є розділи: Що "вивчає географію", "Вчителям географії", "Географія у віршах і прозі", "Актуальна статистика", "Топонімія і топографія", "Краєзнавство.. Оновлюється щонеділі. Барвисто оформлений.

<http://montaro.newmail.ru>

Гори земної кулі

Інформація про гори і туризм, гірські маршрути, гірські системи Землі, історія їх відкриття, дослідницькі експедиції гірських районів. Гори – на погляд мандрівника і на погляд географа. Флора і фауна гір. Чудова фото галерея гірських пейзажів, зроблених альпіністами.

<http://vovaka.chat.ru>

Таємниці і загадки планети Земля

Гіпотези, відкриття, інформація про нез'ясовні явища природи, описи неймовірних випадків. Сторінка для тих, кому небайдужі загадки минулого.

<http://fourmilab.ch/cgi-bin/uncgi/Earth>

Земля – погляд з космосу

Знімки земної поверхні з космосу. Можливість вибору масштабу, простору і часу спостереження.

<http://achababa.tripod.com>

Індія

Про країну, історія, новини, статті про індійську культуру, релігії, природі і суспільстві, оголошення, описи святих місць.

<http://library.thinkquest.org>

Чорне море

Зведення про геологічне минуле, про ресурси морить і його мешканцях, після кожного розділу є питання для самоконтролю. Матеріал може служити учбовим матеріалом школярам і студентам.

<http://center.fio.ru/method/subject>

Географія | В допомогу вчителеві

Матеріали по географії містять підбірку посилань по темах: країни і регіони, музеї, оболонки землі, мандрівники, освітні програми (авторські і рекомендовані) по географії, методичні розробки, обмін досвідом, засоби навчання, книжковий компас, тести по географії, весела географія і ін.

<http://www.ihr.sas.ac.uk/maps>

Map History. History of Cartography

Географічні відкриття. Перші карти світу. Сотні анотованих і структурованих посилань на картографічні Web-ресурси.

<http://atlasphoto.iwarp.com>

Атлас-фото

Географічний каталог фото пейзажів по континентах і країнах. Величезна

підбірка високоякісних фотографій. Щотижневе оновлення. Можливість отримання списку новинок по електронній пошті.

<http://www.europa.km.ru>

Віртуальна Європа

Путівник по країнах Європи. Опис визначних пам'яток міст і замків з фотографіями. Відомості про культуру, історії і ін. Карти міст Європи.

<http://www.geoport.ru>

GeoPort.ru

Портал по країнах містить в собі систематизовану інформацію, відібрану з мережі Інтернет, щодня поновлювану і поповнювану. На порталі регулярно виставляються короткі і аналітичні довідки по представлених рубриках (історія, населення, релігія, політика, економіка, армія, наука, освіта, міста і багато що інше) для різних країн світу.

<http://nature.worldstreasure.com>

Чудеса природи

Чудові і дивовижні створіння природи, що знаходяться в різних куточках світу - Європі, Азії, Африці, Антарктиді, Північній Америці, Австралії і Океанії, Центральній і Південній Америці, в розповідях і фотографіях. Водопади, скелі, острови, печери, метеоритні кратери, чудеса пустель і льодовиків і багато що інше.

<http://www.worldtimezone.com>

Карта часових поясів в різних країнах світу. Довідник.

<http://www.geograf-ru.narod.ru>

Кімнатка для мандрівника

Короткі відомості про країни світу (площа, релігія, населення і ін.), площу океанів, протяжність річок, найбільші міста. Підбірка посилань по темах: карти і прапори країн світу.

<http://adventure.hut.ru>

Світ подорожей і пригод. Планета Земля

Інформація про планету Земля: статистика, кліматичні і природні зони, цікаві факти про природні ландшафти. Високі вершини. Погодні та інші природні рекорди.

<http://tomsfio.ru>

Пори року

Цей сайт розповість про те, чому настає зима, зиму змінює весна, весну – літо, лето- осінь.

www.karpaty.com.ua **<http://ukr-tur.narod.ru/>** - Світ географії та туризму

<http://www.timer.dp.ua> - довідник

<http://www.karpaty.com.ua/> - все про українські Карпати

<http://www.geodata.org.ua/> - Геофізичні данні в реальному часі. Інформація про сонячну активність і стан Землі

<http://svit.ukrinform.com:8100/> - Країни світу. Пізнай світ разом з нами.

Планета Земля. Нариси всесвітньої історії. Населення світу. Релігії світу.

Географія 6 континентів. Світова економіка. Міжнародні організації та

установи. Україна і світ. Календар визначних подій. Корисна інформація та багато іншого.

<http://www.karpaty.com.ua/>- Українські Карпати. На сайті багато ілюстрованої інформації з топо-, гідрографії, клімату, флори, фауни, історії регіону, а також про туризм, полювання та інші види активного відпочинку. Маршрути, репортажі, фотогалереї.

• **<http://www.ukraine.ru/catalog/dowidky/ukrbasic.html>**- Україна. Географія.

• **<http://travel.kyiv.org/map/>** - Карта України.

• **<http://travel.kyiv.org/crimea/map/>** - Карта Криму.

• **<http://www.yalta.com.ua/>** - Сайт м. Ялта. Усе про відпочинок у Криму.

Короткий географічний нарис.

VIII. Створення учнівського Веб-сайту

Мета створення сайту - популяризація географії, яка за своєю суттю є синтетичним предметом, що знаходиться на стику гуманітарних, природничих і точних наук. Географія - це єдина із всіх наук, де будь-яке природне і суспільне явище можна вивчати в просторовому аспекті;

Завдання сайту:

По перше - підняти престиж шкільної географії.

По-друге сприяти розвінчанню міфу про географію, як науку чисто описову. У ХХІ столітті географію сміливо можна віднести до розряду технічних дисциплін; такі її розділи, як картографія, метеорологія або гідрологія і океанологія - це суцільна математика і фізика, а ландшафтоведення і геоморфологія - хімія.

По третє - швидко вийти на той або інший Інтернет - ресурс з географії; Таким чином сайт виконує і функцію географічного порталу.

По четверте – сприяти інтеграції двох шкільних предметів: географії і інформатики.

І ще одне завдання сайту - створювати гарний настрій, дарувати людям усмішку, тому на сайті може бути такий розділ, як «Географічний гумор».

Таким чином сайт має нести *навчальний, науково – просвітнього – розважальний характер.*

На сайті може бути розміщена інформація про погоду, туристичні регіони світу, найбільші міста, агломерації і мегаполіси тощо.

Ми вже говорили про особливості створення Веб-сайту за допомогою програми MS Publisher.

Тепер будемо створювати Веб-сайт за допомогою програми FrontPage.

Створення веб-сайту за допомогою програми FrontPage

Програма FrontPage, володіє гнучкими функціональними можливостями для створення веб-вузлів.

Web-сайт (Web-вузол) - це набір зв'язаних між собою близьких по змісту Web-сторінок і файлів. Сайти присвячені якійсь певній темі.. На кожному сайті існує одна особлива сторінка, яка зветься домашньою, або головною

(homepage). Всі відвідувачі сайту спочатку потрапляють на цю сторінку. Клацнувши на тому або іншому гіперпосиланні, користувачі зможуть потрапити і на інші сторінки вашого сайту, або навіть на сторінки інших сайтів.

Гіперпосилання - це текст або зображення на Web-сторінці, при клацанні на якому відбувається перехід до іншої Web-сторінки або сайту.

При першому запуску програми Front Page Ви побачите вікно, що дуже нагадує вікна текстового редактора Word або електронних таблиць Excel. Це і не дивно, оскільки всі ці програми входять в один пакет офісних програм і тому мають схожий інтерфейс.

Вікно програми FrontPage розділене на три частини, кожна з яких дозволяє по-різному управляти Web-сайтом.

При створенні нового сайту створюється щонайменше три додаткові папки, в яких зберігатимуться файли і сторінки нового сайту.

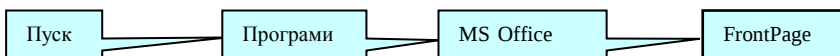
Головна папка - Папка, в якій за умовчанням зберігаються файли ваших Web-сторінок, зображення.

Private - В цій папці FrontPage розміщує файли, необхідні для організації і управління вашим Web-сайтом. Ні за яких обставин не слід видаляти або модифікувати вміст цієї теки

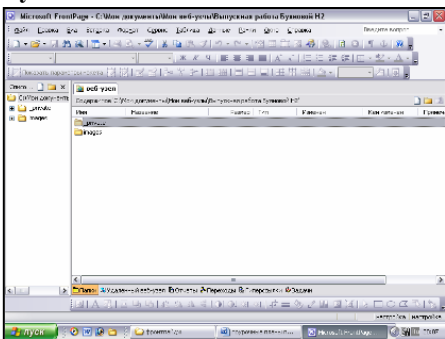
Images - В цій папці можна за бажанням зберігати графічні зображення, які використовуються у вашому сайті.

Кроки по роботі з FrontPage. Створення структури веб-вузла

Після того, як веб-вузол спланований, процес створення відбувається просто.

Коли відкриється вікно FrontPage, у правій його частині у розділі **Пристаюючи до роботи** виберіть пункт **Створення нової сторінки або веб-вузла**.

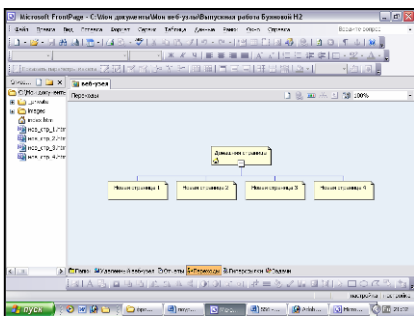
Під заголовком **Новий веб-вузол** виберіть **Додаткові шаблони веб-вузлів**

Виберіть **Порожній веб-вузол** і натисніть кнопку **ОК**.

Тепер вам потрібно додати сторінки до вашого веб-вузла. Найшвидший спосіб — використання представлення переходів.

Перейдіть в меню **Вигляд** і виберіть пункт **Переходи**.

Зліва вгорі над великою порожньою областю знаходиться панель інструментів. Натисніть кнопку **Створити сторінку**, щоб створити домашню сторінку.

Клацніть домашню сторінку, потім натисніть кнопку **INSERT** на клавіатурі для створення нової підлеглої сторінки, зв'язаним посиланням з домашньою сторінкою. Повторіть ці ж дії, щоб створити потрібне число підлеглих сторінок.

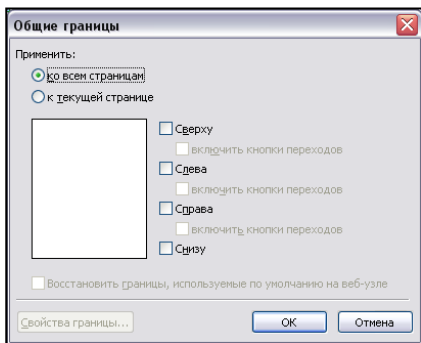
Щоб дати сторінці ім'я...

Ще раз клацніть домашню сторінку і натисніть клавішу **TAB** на клавіатурі.

Введіть ім'я для сторінки і натисніть **TAB** знову для переходу до наступної сторінки.

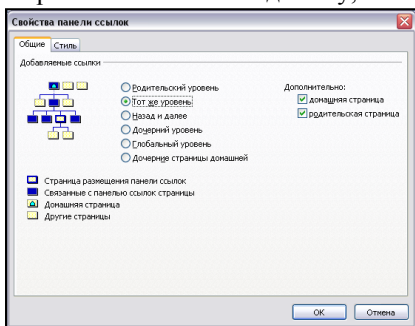
Почнемо оформляти сторінки і для цього клацнемо по головній (домашній) сторінці 2 рази лівою кнопкою миші. Тепер необхідно встановити **загальні межі**.

Загальні межі — це межі сторінок, які однаково відображаються на всіх сторінках веб-вузла. Проте при цьому у Вас залишається можливість створити межі тільки для однієї сторінки веб-

вузла, щоб вона відрізнялася від інших.

Відкрийте меню «**Формат**» і клацніть на ім'я команд «**Загальні межі**». На екрані з'явиться вікно діалогу, як на малюнку.

У цьому вікні встановіть прапорці напроти назв потрібних меж (**Зверху**, **Включити кнопки переходів**, **Зліва**, **Включити кнопки переходів**). При цьому слід мати на увазі, що на верхній, лівій і правій межах можна розмістити кнопки навігації по веб - вузлу. Програма це зробить самостійно, якщо Ви встановите відповідний прапорець.

Що робити, якщо в меню *Формат*

команда Загальні межі недоступна:

1. Сервіс
2. Параметри сторінки
3. Розробка
4. Поставте галочку напроти слів **Загальні межі**
5. Натисніть **ОК**

Ставимо галочки біля слів: **Зверху** - **Включити кнопки переходів** - **Справа** **Включити кнопки переходів**.

[illegible]

Поставте крапку біля слів: **Дочірні сторінки домашньої**, і натисніть кнопку ОК.

Редагування сайту. Додавання тексту

У вікні, що з'явилося, замість слів **Домашня сторінка** напишіть свою назву сторінки і натисніть кнопку **ОК**.

Для того, щоб це прибрати необхідно:

- Таблиці на веб – сторінки поміщаються за допомогою кнопки **Таблиця, Вставити, Таблицю**. Відкривається вікно, в якому задаються параметри таблиці. Натисніть кнопку **ОК**.

Щоб привернути увагу до фрагмента тексту мул заголовок, можна додати йому ефект рядка, що біжить

- за допомогою спеціальних перемикачів можна:

- 70

· У вікні **Стиль, Формат, Шрифт** – міняємо шрифтове оформлення

Зміна рядка, що біжить

Клацання 1 раз правою кнопкою миші на рядку, що біжить, і взяти команду **Властивості рядка, що біжить**.

Вставка і редагування малюнків

Додавання малюнка

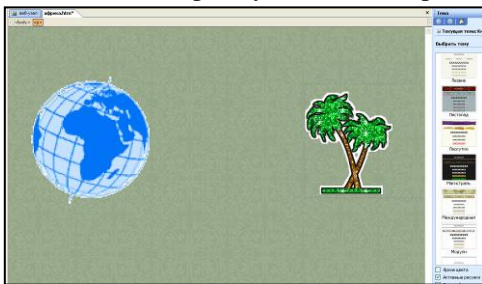
1. Виберіть команду **Вставка, Малюнок, З файлу**
2. Вкажіть місцезнаходження файлу, клацнувши на кнопці **ОК**.
3. При необхідності змініть розміри малюнка. Для цього досить перетягнути мишею один з кутів або сторін рамки.

FrontPage дозволяє використовувати різні інструменти для додавання зображенню необхідного вигляду і форми. Клацніть мишею на вставленому малюнку. Навколо малюнка буде відображена рамка, а в нижній частині робочого вікна програми з'явиться панель інструментів **Малюнки** для роботи із зображеннями:

Використання кнопки «Колір»

За допомогою кнопки **«Колір»** відкривається список команд, за допомогою яких можна змінити формат малюнка і зробити зображення чорно-білим, або у відтінках сірого кольору, або перетворити на підкладку (команда **«Розмиття»**).

Форматування з використанням «Теми» (шаблон)

Щоб додати сайту більш естетично привабливий вигляд, бажано дотримуватися єдиного підходу при оформленні сторінок — застосовувати певну гамму кольорів і стиль. Для полегшення цього завдання в програмі FrontPage використовуються **теми**.

Тема — це певний набір елементів оформлення і колірних

схем, які можна застосувати до сторінок.

1. Виберіть команду **Формат, Тема**.
2. Проглянете список тим, виберіть одну і клацніть по галочці проти **Теми**.
3. У меню, що з'явилося, виберіть команду: **Застосувати як тему за умовчанням**, для того, що ця тема була застосована на всіх сторінках вашого сайту.

Додавання звукового супроводу

Разом з різними спеціальними ефектами для «пожвавлення» сторінок використовуються мультимедіа об'єкти: звук, відео, flash-анімація і т.п.

Так, наприклад, для будь-якої сторінки сайту можна вибрати **фоновий звук** або музику, яка відтворюватиметься при відкритті сторінки. Для цього потрібно:

у режимі редагування клацнути правою кнопкою миші в будь-якій області сторінки і в контекстному меню, що з'явилося, вибрати команду **Властивості**

сторінки. З'явиться вікно **Властивості сторінки** з відкритою вкладкою **Загальні**;

у групі елементів управління **Фоновий звук** клацнути на кнопці **Огляд** і у вікні, що відкрилося, **Фоновий звук** вибрати файл з музичним фрагментом.

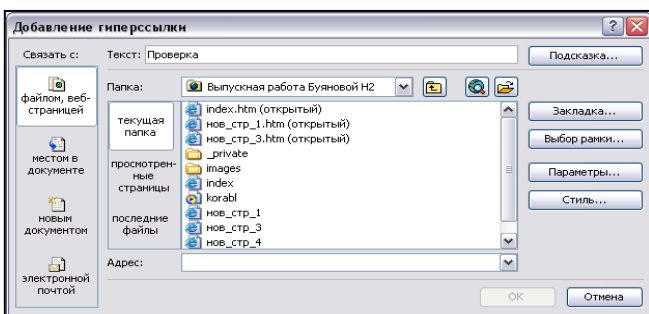
Додавання анімації

Для анімації тексту необхідно вивести на екран панель інструментів «**Ефекти DHTML**». Для цього візьміть команду **Вигляд, Панелі інструментів, Ефекти DHTML**. Коли потрібна панель з'явиться на екрані, клацніть мишею по абзацу, що анімується, щоб текстовий курсор опинився усередині нього.

Потім:

- 1) відкрийте поле із списком «**Вкл**» і виберіть в ньому необхідну дію, при якій повинна відбутися анімація тексту.
- 2) відкрийте поле «**Застосувати**», щоб вибрати ефект анімації.
- 3) для таких ефектів, як «**Зліт**», «**Масштаб**», «**Поява**» і «**Пружина**» стає доступним поле, за допомогою якого уточнюються ефекти. Наприклад, зміна розміру букв може відбуватися як у бік їх зменшення, так і збільшення. Якщо на панелі інструментів натиснута кнопка «**Виділити ефекти DHTML**», то при звичайному режимі перегляду абзаци, до яких застосовані ефекти анімації, виділяються світло-синьою плашкою. При попередньому перегляді або при перегляді у вікні Internet Explorer цієї плашки не видно.

Створення гіперпосилань

Способи вставки і редагування гіперпосилань в програмі Front Page не відрізняються від тих, які використовуються в текстовому редакторі Word. Для створення гіперпосилання

необхідно виділити текст або графічний об'єкт в документі і клацнути на ньому раз пр. кн. миші. У меню, що з'явилося, вибрати команду **Гіперпосилання**. Виділене слово опиниться в полі «**Текст**» у вікні діалогу «**Додавання гіперпосилання**».

У лівій частині вікна знаходиться панель «**Пов'язати з**», призначена для вибору об'єкту гіперпосилання. Треба знайти той файл, який повинен відкриватися при клацанні по гіперпосиланню, виділите його клацанням миші і закрийте вікно діалогу за допомогою кнопки «**ОК**». Так Ви створили просте гіперпосилання, виділене в тексті синім кольором і підкресленням.

Розміщення в Інтернеті

Для початку розмістити веб-вузол у постачальника послуг Інтернету (Провайдера). Крім того, провайдер може допомогти зареєструвати веб-вузол і отримати адресу в Інтернеті, так зване «доменне ім'я».

Тепер, коли у вас є доступ до віртуального простору і доменне ім'я, залишається вибрати пункт **Опублікувати вузол** в меню **Файл** і вибрати спосіб розміщення. Можливо, перед початком розміщення система попросить вас ввести ім'я користувача і пароль, які ви отримали у свого постачальника послуг Інтернету.

Проблеми щодо використання Інтернет ресурсів на заняттях з географії

Безпосереднє використання інформаційного ресурсу Інтернет мережі на уроці навряд чи необхідно та і можливо, особливо в класах середньої ланки, тому що урок чітко обмежений рамками 40-45 хвилин, а пошук необхідної інформації іноді займає достатньо багато часу.

Не всі діти мають навички в роботі з великим об'ємом інформації за короткий проміжок часу.

Також одночасна робота всіх учнів утрудняє контроль з боку вчителя за пошуком потрібного матеріалу. Тому даний вид діяльності доцільніше проводити на підготовчому етапі уроці.

Бажано давати працювати учням з тими сайтами, які вибрав вчитель. Особливо це стосується матеріалу, що вивчається в старших класах. У 10 класі вивчається курс «Економічна і соціальна географія світу». Учні відкривають для себе світ в цілому і країни окремо. Знайомляться з економікою, культурою, традиціями країн світу. При цьому отримують і переробляють величезний об'єм інформації.

Приклад 1.

ІХ. Електронний навчальний альбом для учнів 10-11 класів з поглибленим вивченням географії

Даний альбом включає сукупність динамічних комп'ютерних слайдів, розбитих на окремі розділи. Електронний альбом реалізується в гіпертекстовій структурі, що дозволяє учню в динаміці проглядати схеми, що цікавлять його, і наочну допомогу, переходячи у вільному режимі від одного розділу до іншого, від однієї схеми до іншої тощо.

Передбачена можливість, увійшовши до будь-якого з розділів альбому, спочатку, відповідно до запропонованого в “Меню” списку, вибрати посилання, яке цікавить, і звернеться прямо до нього.

Дидактичні функції, що реалізуються за допомогою комп'ютерної складової альбому, залежать від складу дидактичних завдань даного розділу.

Альбом був створений у програмі MS Publisher з метою поглибленого вивчення географії у 10-11 класах з використанням мультимедійних технологій. Якщо переглядати альбом у Microsoft Internet Explorer, тобто у форматі перегляду Веб- сторінок, то кожна сторінка посібника відкривається за допомогою кнопок. Посібник може мати будь-яку кількість сторінок, проте кожна сторінка має обмежений формат. Тому у посібнику широко використовуються гіперпосилання.

Проте, інформація може міститись у табличному редакторі MS Excel, програмі Power Point, в мережі Інтернет.

Пуск – програми – MS Publisher – Веб- вузли –на трьох сторінках – вибираємо макет – додаємо сторінки (скільки потрібно) – додати сторінку (відповідно додається необхідна кількість кнопок управління для переходу на інші сторінки). Далі у форматі MS Publisher створюємо сторінки альбому.

[illegible]

- Главная
- Информация про курс
- Структура лексикона
- Базы данных
- Ссылка на лекции
- Задачи упражнения
- Вопросы
- НАТО
- Лекция 1. Введение
- Свойства информации
- Классификация
- Угрозы
- Роль ИТ
- Тесты

НАТО

НАТО

Принимая НАТО

Организация Североатлантического договора (**НАТО**) или **Североатлантический Альянс** или **North Atlantic Treaty Organization** – это военно-политический альянс, созданный в 1949 году. Среди участников этого альянса НАТО выделяют два государства: **США** и **Великобритания**. НАТО является частью **ООН** и **Организации экономического сотрудничества и развития** (**ОЭСР**). Это самый влиятельный мировой блок, куда входят 30 государств, расположенных в Европе, Северной Америке и Среднем Востоке. Организация НАТО была создана в 1949 году на территории Западной Европы для обеспечения безопасности и стабильности. НАТО координирует мирные операции и операции по поддержанию стабильности в Европе, так как считается, что мир не будет в безопасности, пока не будет обеспечена безопасность НАТО.

Структура НАТО

Титульный член – **США** НАТО имеет 30 членских государств, но имеет три членских государства, которые являются членами НАТО, но не являются членами НАТО: **Великобритания**, **Франция** и **Германия**.

Держави Західної Європи

Сучасний розвиток Західної Європи

- Головна - Інформація про курс - Структура публікації - Бібліотека - Слєд розробки - Завдання спеціалізації - Експеримент - НАТО - Атлас, карта, карта Європи - Сучасний розвиток - Господарство - Культура - Туризм - Тест	Останнім на рівні економічного розвитку у північній Європі залишається Швеція. Країна мала подвійну на три години. Першу утворює чотири та інколи вихідні країн, як ФРН, Франція, Великобританія та Італія. На це "випадку" країна досі триває чотири та триває майже півтора десятиліття. Хоча частка на рівні ВНП у промисловій промисловості, розвинутих мінімальних країн світу економіка, яка є частиною економіки, у державній економіці, яку становить економіку мистецтва. Італія "важко" теж відносно до мистецтва, певною мірою "чужий" у західноєвропейській економіці. В Англії, частка якої на 1960-х роках, у середньому, становила 25%, хоча у промисловій промисловості - на 30%. Головною частиною та Італії у ВНП за цей період триває підвищення. Збільшення економічного розвитку і стабільності збільшення. ФРН, частка якої у західноєвропейському ВНП складає приблизно 20%. На величезну економіку переважає ФРН єдине країн Західної Європи не тільки між об'єктами і в ВНП, що зростає, незалежно від економічних ресурсів на "додатковий" економічний стимул. Стабільна і промислова мистецтва в РН в регіоні забезпечує і високою промисловою потенціалом, науково-технічним і технологічним розвитком, розвинутою роботою, хоча, у такій мірі, як інші країни. Італія
---	---

Господарство

- Система
- Інформація про курс
- Структура посилання
- Бюджетна
- Склад регіону
- Загальна характеристика
- Економіка
- ІНТ
- Державні Зов. Стосунки
- Суспільний розвиток
- Освітній рівень
- Транспорт
- Труда
- Тест

Засвідчується економіка має виражений послідовистрийаний розвиток. Для структури розвитку досягти висока потімня віна як традицій, так і нових прогресивних галузей. Промисловість, засвідчується регіону – головна галузь його господарства. Прогресивні досягати висока промисловість суб'єкту розвивається на базі власних ресурсів, від зарплат майже невідомі. Для розвитку сучасного промислового комплексу використовувати переважно імпортні сировина

_____ Page _____

Галузева структура господарства

Текстовий розвиток Засвідчується

Повільно-інтернетний комплекс

Механістичний комплекс

Машинобудування

[illegible][illegible]

Налаштування гіперпосилань

Відкрийте слайд. Виділіть будь яке слово.

У меню Вставка виберіть команду **Гіперпосилання**.

У вікні **Додавання гіперпосилання** натисніть на елементі **файлом, веб-сторінкою**. У вікні виберіть потрібний файл і натисніть на нього.

У полі позначиться **адреса**. Натиснути кнопку **ОК**. Слайд буде зв'язаний потрібним документом. Гіперпосилання діє в форматі перегляду слайдів.

Приклад 2.

Х. Навчальне заняття з географії з використанням мультимедійної презентації у програмі MS Power Point

Тема «Японія: територія, межі, населення» вивчається в курсі «Економічна і соціальна географія світу. 10 клас» в розділі «Регіональна географія. Зарубіжна Азія.».

Метою заняття є створення географічного образу Японії, засвоєння знань про основні риси ЕГП, проблеми використання території, особливості населення країни.

Наявність в кабінеті комп'ютера і мультимедійного проектора дозволяє провести урок з використанням презентації.

Даний урок сконструйований з урахуванням співпраці вчителя і учня, де учень – активний учасник.

Учнім було дано випереджаюче завдання: підготувати повідомлення за пунктами плану уроку, зібрати ілюстративний матеріал з вибраної теми і представити вчителю інформацію на електронних носіях. Спільними зусиллями була складена презентація для виступу.

Включення презентації в навчальний процес дозволяє заповнити нестачу наочності, використовувати інформацію, знайдену в Інтернеті, економити час, створити базу, яка може використовуватися неодноразово, постійно поповнюватися, видозмінюватися з урахуванням індивідуальних особливостей класу.

Очікувані результати роботи:

- створення умов для самостійної розробки презентацій учнями;
- розвиток уміння використовувати презентацію в проектній діяльності;
- отримання навичок публічних виступів;
- підвищення рівня знань учнів, розширення їх кругозору;
- розвиток розумової діяльності учнів (аналіз, абстрагування, синтез, узагальнення).

Тип уроку – вивчення нового матеріалу

Хід уроку

Слайд 1.

Вступне слово вчителя.

Сьогодні подорож в країну яку називають країною висхідного сонця. В цій країні пальта подає жінка, кермо в машині з правого боку, пишуть зверху в низ, їдять паличками, сплять на підлозі, а білий колір є траурним.

- Про яку країну йдеться? Ви здогадалися це **-ЯПОНІЯ**. У Японців прийняті нахили і усмішки. Підлеглий кланяється своєму

начальникові, згинаючи корпус під кутом 45*, колеги кланяються один одному під кутом 15*, зустрічають гостей під кутом 30*. Давайте привітаємо один одного як колеги.

Зрозуміти і дізнатися цю своєрідну країну нам допоможуть сьогодні наші фахівці:

Політологи, Історики, Демографи, Економіко-географи, Етнографи.

Надаємо слово **Економіко-географам**.

Слайд 2.

Прапор Японії.

Японія – стародавня держава. Проте тривалий період її ізоляції привів до того, що до 20 століття вона була як би захована від очей європейців. Стародавня назва країни – Ямато. Японці називають її Ніппон або Ніхон, тобто Країна висхідного сонця. Національний Японський прапор білого кольору з червоним кругом –

сонцем.

Слайд 3.

Хризантема – національна квітка Японії.

Азіатського - Тихоокеанського регіону в даний час відкриває їй великі можливості в АТР.

- доброзичливі відносини один до одного.
 - звичка ходити (гасло «Десять тисяч кроків ради здоров'я»)
 - гігієна (той, що кожен чхає носить спеціальну пов'язку)
- Слово надається *Демографові*.

сучасної японської писемності.

Слайд 4. Склад території.

Японія – країна-архіпелаг, розташована на 4-х великих островах: Хоккайдо, Хонсю, Кюсю, Сікоку і майже на 4 тис. дрібних островів в Тихому океані. Японія входить в «велику вісімку» - це високорозвинена країна. Але її віддаленість від більшості країн утрудняє процес інтеграції. Положення Японії в центрі

Слайд 5. Столиця.

Столиця Японії – Токіо, що означає «Східна столиця», розташована на острові Хонсю.

Вчитель. Чому Японці живуть довго?

Передбачувани відповіді.

-у їжу вживають багато морепродуктів.

Слайд 6. Населення.

Населення Японії складає 127,3 млн. людей – це 9 місце в світі після Китаю, Індії, США, Індонезії, Бразилії, Пакистану, Росії, Бангладеш.

99% - японці. До національних меншин належать айни, що живуть на о.Хоккайдо, корейці і китайці. Державна мова японська, мова дуже специфічна і не входить ні в одну мовну сім'ю. Дуже складна і система

Релігія

- Буддизм
- Синтоїзм

У Нагоя цікаві дві найголовніші святині синтоїзму - Атсуґа та Іся (орієнтовно - початок I ст. н.е.),

Слайд 7. Релігія.

Японці, дуже віруюча нація. Одночасно сповідують дві релігії: буддизм, який прийшов з Індії та національну релігію – синтоїзм, що означає «божий шлях». Синтоїзм обслуговує релігійно-побутові обряди: весілля, народження дітей.

Культура і традиції

Ікебана – мистецтво складання квітів. Як Традиційне японське мистецтво почалося розвиватись з 6 ст., коли чернець подарував Будді букет квітів

Слайд 8. Культура і традиції.

Ікебана – мистецтво складання квітів. Мистецтво ікебани виникло з індійського звичаю підносити богам квіти і з'явилося в Японії в 6 столітті. Це ціла наука, яка викладається в Японії в спеціальних школах. Дітей навчають мистецтву з 6 років, 3 рази в тиждень. В кінці 19 століття ікебана стала обов'язковою для

жіночої освіти. У японському будинку ікебана ставиться в спеціальній ніші – токономе. Фон і освітлення мають різне значення. У Японії легкі будинки, зроблені з дерев'яних планок. Стіни роздвигаются, як двері у шафи. Це дозволяє легко і швидко міняти планування житла. Підлоги покривають рогожами з рисової соломи. Вдень на них сидять, на ніч стелять ліжко, меблів мало. Їдять дерев'яними паличками. Замість стільців на підлозі розкладають легкі подушки.

Чайна церемонія

«Тя – но – ю» – чайна церемонія продовжується близько 4 годин

Слайд 9. Чайна церемонія.

Чайна церемонія («Тя але ю») прийшла з Китаю. Продовжується близько 4 годин. Беруть участь в ній більше 5 чоловік. За цей час подається 2 види чаю: рідкий і густий. Перед густим чаєм подається різна їжа. У кімнаті напівтемрява, всі меблі старі, лише біла льняна скатертина і

бамбуковий килимок нові, всі учасники чаювання сидять на підлозі. У чашку насилають порошок зеленого чаю, заливають водою і б'ють мітелочкою в піну! Все відбувається в повному мовчанні.

Слайд 10.

Бонсай- мініатюрні сади.

Бонсай - мініатюрні сади. Сад за розмірами не перевищує розмірів кімнати. Ростуть в саду карликові дерева: дуби, клени, модрина і ін. Розміри дерев до 30 см. Вирощують їх більше 900 років декілька поколінь. У бонсаї віддають перевагу вічнозеленим деревам (сосна кедр, кипарис) а також листопадним (вишня, клен, бук)

Слайд 11.

Національний одяг.

Національний одяг японців – кімоно. Кімоно не шийють, його конструюють, складаючи з шматків тканини, вирізаних у вигляді прямокутників. 10 років японки навчаються цьому мистецтву. Найпростіші кімоно конструюють через 2 роки навчання. Кімоно – це жіночий і чоловічий одяг з поясом і

широкими рукавами. У жінок пояс укладений у вигляді банта. Гудзиків і кишень немає. Неодмінним атрибутом жіночого туалету є шпилька для прикраси волосся, а також віяла і парасолька. Проте побачити на вулицях сучасного міста японку в кімоно складно. Кімоно

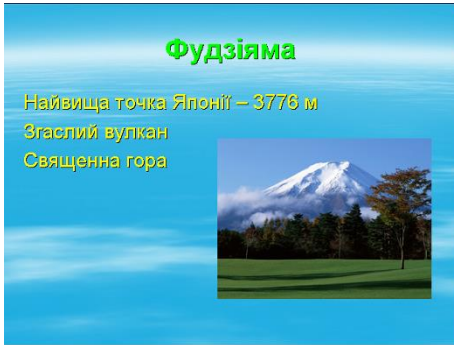

Слайд 12.

Спорт.

Традиційними видами спорту Японії є: карате, дзюдо, сумо. Дзюдо виникло на основі джиу-джитсу, прийоми якої прийшли з Китаю. Визнаними лідерами сучасного дзюдо є японські корейські канадські англійські, російські дзюдоїсти. Карате (япон.-«голими руками») - різновид захисту без зброї, заснована

на ударах рукою або ногою по найуразливішим частинам людського тіла. Сумо - різновид японської національної боротьби, поєдинок борців важкоатлетів. Переможцем вважається той хто зуміє виштовхнути суперника за арену або примусити його торкнутися землі будь-якою частиною тіла, окрім ступні.

Слайд 13.

Фудзіяма.

Природа на Японських островах жорстока, часто трапляються землетруси, тайфуни наносять відчутну шкоду країні. Країна бідна мінеральними ресурсами. Японці дуже цінують, те чим вони багаті. Священна гора Японії - згаслий вулкан Фудзіяма.

Вчитель. На сьогоднішньому уроці ми побували в дивовижній країні, де люди наперекір природі, яка не дала їм в достатку корисних копалини, землі, досягли таких економічних висот, що багато хто міг би їм позаздрити.

Узагальнення.

- Назвіть релігію, яка прийшла до Японії з Індії.
- Яка народність складає 1% населення Японії?
- Перерахуйте національні свята Японії.

Завдання додому:

Скласти кросворд по темі «Японія», спираючись на знання, отримані на уроці.

Створити презентацію з теми «Господарство Японії».

Приклад 3.

Навчальне заняття з географії з використанням текстового редактора MS Word

Значні можливості для виконання практичних робіт має текстовий редактор MS Word. Як приклад можна привести урок узагальнення знань по Київській області в 8 класі. Місце проведення: кабінет інформатики.

Час: 2 заняття.

Мета: виявити якість і рівень оволодіння знаннями і уміннями, отриманими на попередніх уроках географії; узагальнити матеріал як систему знань; розвивати уміння пояснювати особливості природи Київщини, розвивати пізнавальний інтерес і географічне мислення учнів; виховувати географічну

культуру учнів, розвивати призначені для користувача навички роботи на

комп'ютері: уміння редагувати матеріал, робити вставки, копіювати; розвивати комунікативні навички:

Устаткування: локальна комп'ютерна мережа, інформаційно-комунікаційний ресурс до даного уроку, папір (формат А 4), надруковані тести по Київській області.

Підготовчий етап.

При підготовці до даного уроку учні отримали випереджаюче завдання: знайти інформацію по різних темах, що характеризують природу Київської області:

- географічне положення області;
- історична довідка про Київщину;
- рельєф, геологічна будова, корисні копалини;
- клімат;
- внутрішні води;
- природні зони;

Було створено 6 робочих груп, розподілялися учні по їх особистому бажанню, кількість учасників в групах була різною: від 2 до 5 чоловік. Інформацію приносили оформлену різним чином: на дискетах, в віддрукованому вигляді, рукописному варіанті. Об'єм вийшов значним.

Весь зібраний матеріал був перенесений в електронну папку «Географія Київської області», який служив базою для проведення уроку.

Хід заняття:

Актуалізація опорних знань:

Підготовка до основного етапу уроку. (2—3 хвилини)

Вчитель. Впродовж останніх уроків ми з вами вивчали елементи природи Київської області.

Сьогодні завдання: зробити підсумок за вивченим матеріалом і об'єднати знання, отримані також на уроках історії, літератури, інформатики. Для більшості з вас Київщина - мала батьківщина. У вас повинне бути єдине уявлення про регіон, в якому ми живемо. (На екрані проектується напис «Тема уроку: Київська область. Узагальнюючий урок.»)

Працювати будемо таким чином.

Перша група учнів працюватимуть з тестами. Всього 20 тестових завдань. На кожний з них необхідно вибрати одну правильну відповідь і відзначити відповідною літерою в картці для відповідей. Вам пропонується 4 варіанти питань. З 20 тестів на «10-12 балів» потрібно відповісти на 18-20 питань, на «7-9 балів» відповісти на 15-17 питань, на «4-6 балів» дати відповідь на 12-14 питань.

Практична робота. Робота у програмі MS Word. Систематизація, відбір інформації. Створення документа. (20—25 хвилин)

Друга група виконує практичну роботу.

Для виконання цієї роботи учням знадобляться знання не тільки з географії, але і з інформатики. Ви працюватимете в текстовому редакторі Microsoft Word. Шукати інформацію зможете з папки Київська область, яка

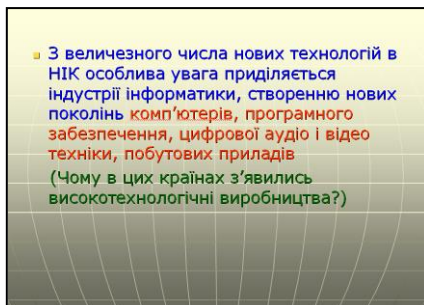
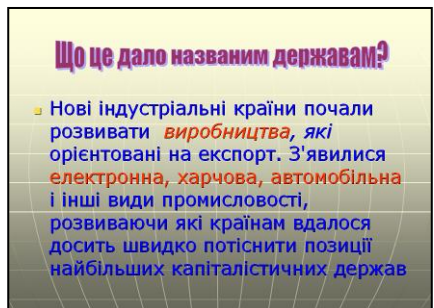
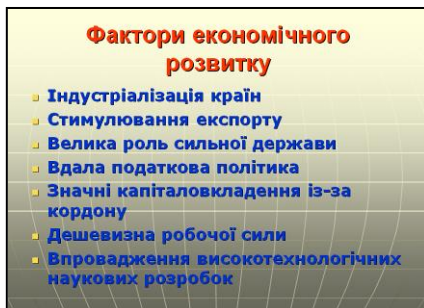
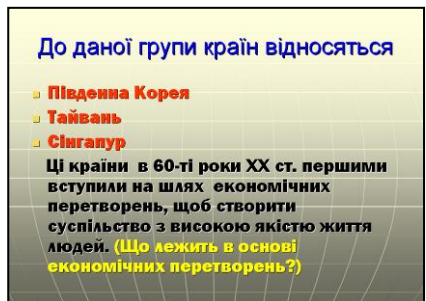
знаходиться на робочому столі вашого комп'ютера. Тексти і ілюстрації знаходяться в блокнотах.

(На екрані) Алгоритм роботи

- відкрити папку Київська область
- відбір інформації за планом
- копіювання в свій документ
- захист документа.

1. Ви повинні виявити уміння швидко працювати з чималою за об'ємом інформацією, вибрати найголовніше.
2. Розташувати матеріал за певним планом.
3. Інформація повинна бути стислою, такою, що відображає головні особливості природи нашої області, носити узагальнюючий характер.

Приклад № 4 Презентація Нові індустріальні країни Азії»

Економічне диво першого азіатського "тигра"

- Країна з високорозвинутою економікою, 12-а економіка в світі за величиною ВВП.
- Розвинене наукоємне машинобудування, електроніка.
- Корея проводить політику економічної відкритості для зарубіжних інвесторів, що привело до широконаступних американських, японських і західноєвропейських інвестицій.
- Корейські компанії почали конкурувати із західними транснаціональними компаніями (всесвітньо відомі концерни «Сансунг», «Хенда», LG).
- ВНП на душу населення 20000 дол. (2007).

Складові ВВП: сільське господарство 3,3 %, промисловість 40,3 %, послуги 56,3 % (Яка ця держава за структурою господарства?)

Галузі промисловості

Виробництво TV, комп'ютерів, цифрової фото і відеопаратури

Автомобілебудування

Кіа

Матиз

Saang Yong

В Україні на автозаводі ЗАЗ у Запоріжжі упродовж 5 років збирають автомобілі ДЕУ-Ланос.

ДЕУ

Сільське господарство

- Сільське господарство складає невеликий відсоток ВВП. У ньому зайнята 1/7 частина працездатного населення
- Основна культура — рис

Тайвань

Тайвань — острів біля берегів Китаю, омивається Південно-Китайським і Східно-Китайським морями. Уряд Китаю вважає його частиною КНР, а фактично, це незалежна держава — Китайська республіка.

Площа — 36 тис. кв.км.

Населення — 22 млн. чол.

Столиця — Тайбей

Форма правління — президентська республіка

Економічний розвиток Тайваня

- ВВП у 2007 р. склав 19 тис. дол. на душу населення.
- Сільське господарство дає 2 % ВВП, промисловість — 31 %, сфера послуг — 67 %. (Яка це держава за структурою господарства?)
- Тайвань досяг великих успіхів в економічному розвитку і увійшов до числа т.з. нових Індустриальних країн.

Промисловість

- На Тайвані отримала розвиток оброблявальна промисловість експортного напрямку: радіоелектроніка, приладобудування, суднобудування, а також металургійна, хімічна, текстильна, шкіряно-взуттєва, швейна галузі.
- По виробництву комп'ютерів, електронної побутової техніки, одягу, взуття і спортивних яхт Тайвань завоював видне місце в світі.

Сільське господарство

Вирощування рису, чаю, плодінництва, свинарство, птахівництво

Чайна плантація на Тайвані

Сінгапур

Площа – 0,6 тис. км²

Населення – 4 млн. чол.

Країна – місто, столиця – Сінгапур

Форма правління – президентська республіка

Переваги Сінгапуру

- Сприятливий інвестиційний клімат
- Висококонкурентне середовище
- Високий рівень економічної свободи
- Високоосвічене і дисципліноване населення
- Високий рівень добробуту

Слабкі сторони Сінгапуру

- Залежність від постачань води з Малайзії.
- Імпорт майже всього продовольства і енергії.
- Дефіцит фахівців.
- Дефіцит площ.

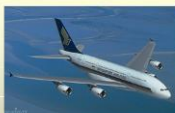

Господарство

Сінгапур — високорозвинута країна з ринковою економікою і низьким оподаткуванням, в якій важливу роль грають транснаціональні корпорації. ВВП на душу населення — один з найвищих в світі. У рейтингу конкурентоспроможності економіки Сінгапура зайняла в 2007 році 7-е місце серед 131 держави.

У 1990-ті роки Сінгапур став розвивати науковий галузь, спеціалізуючись на передових технологіях не тільки в виробництві (вершини поверхні машинобудування), але і в сфері інтелектуальних послуг (інформаційних, фінансових, технологічних, медичних).

Сінгапурський аеропорт — великий вузол міжнародних авіаліній, обладнаний для цілодобових польотів в будь-яких погодних умовах. Це один з найсучасніших і комфортабельніших аеропортів світу, а компанія «Сінгапур ерлайнс» користується довірою пасажирів всього світу. Щорічно Сінгапур приймає 6–8 млн. туристів.

Сінгапур — один з найбільших світових портів (друге місце в світі по вантажообороту). Він обладнаний причалами для судів різного типу, обслуговує 250 ліній і щодоби приймає 150 судів.

Висновок

Завдяки розумній, цілеспрямованій економічній політиці урядів цих держав, Південна Корея, Тайвань і Сінгапур стали високорозвиненими постіндустріальними державами з високим рівнем життя населення. В той же час треба розуміти, що такі успіхи стали реальністю при доволі авторитарних режимах, які придушували демократичні свободи заради майбутнього процвітання.

Словник

Антивірусна програма

Програма, розроблена для запобігання доступу зловмисних програм до системи. Виявляє заражені файли та видаляє або очищає їх від вірусів.

Блог

Веб-журнал (сторінка) у світовій мережі Інтернет, що містить доступну інформацію.

Чат

Форум для обговорень у реальному часі, де користувачі можуть писати повідомлення, що миттєво, одне за одним, відображаються на екрані.

Форум для обговорення

Сайт для обговорень в Інтернеті, який сконцентрований навколо спеціальної теми.

Завантаження

Збереження файлів з Інтернету на комп'ютері.

Хакер

Особа, яка зламує інформаційну мережу чи систему організації або використовує її, не маючи на це дозволу.

Спам

Небажані повідомлення електронної пошти. Спам майже завжди розсилається великій кількості одержувачів одночасно.

Електронна пошта

Електронне передавання тексту та зображень між адресами прикладної програми.

Спливаюче вікно

Нове вікно, що відкривається поверх активної сторінки у вікні веб-браузера. Такі вікна, як правило, містять рекламу.

Сервер

Комп'ютер, на якому виконується серверне програмне забезпечення.

Вірус

Зловмисна програма, яка розповсюджується шляхом копіювання себе в інші

програми.

Інтернет провайдер

Компанія, що надає послуги Інтернету.

Банер

Реклама, що вставляється в веб-сторінку.

Bit: група мінімуму інформації. (1 / 0).

Байт: група з 8 біт.

KB:

Кілобайт. Група розмір файлів. Еквівалент до 1024 байт.

Оглядач: "браузер" англійською мовою.

E-mail: (електронна пошта).

Домен

Ім'я, що ідентифікує комп'ютер у кіберпросторі. Це ім'я має свої відповідні IP адреси.

GIF

Розширення графічних файлів.

Логін

Ім'я користувача для доступу до операційної системи.

Веб-сайт

Файл, написаний на мові HTML, який можуть бути візуалізується за допомогою браузера.

Операційна система: (операційна система, ОС)

Програма, яка контролює та здійснює всі функції комп'ютера.

Сервер

Спеціалізований комп'ютер, призначений для обслуговування та керування всією мережею комп'ютерів..

Логін

"Ім'я", що дає можливість захистити Ваш підключений до мережі комп'ютер від несанкціонованого входу в мережу іншої особи.

Пароль

Особистий код, використовуваний для ідентифікації користувача.

Інтернет-курси (Internet Courses)

Частина навчального процесу в дистанційній освіті, що складається в участі в заняттях через Інтернет.

WWW, World Wide Web, Всесвітня павутина

Глобальна гіпертекстова система, що використовує Інтернет як транспортний засіб.

Веб-оглядач

Програма, що використовується для навігації та перегляду різних Інтернет-ресурсів.

Веб-сторінка

HTML-документ, доступний через Інтернет.

Вірус

Шкідливий програмний код, замаскований під що-небудь привабливе (фотокартку популярного спортсмена) чи корисне, котрий виконує незаплановані або небажані дії, наприклад, пошкодження даних.

Мультимедійні технології

Технології, що забезпечують можливість використання звука і відео.

Онлайнова служба

Послуга, що надається в реальному часі за допомогою мережі Інтернет.

Портал

Веб-вузол, призначений для надання інтегрованої інформації. Являє собою «єдину точку доступу» до всіх необхідних ресурсів і містить посилання на інші веб-вузли, зміст котрих відповідає інтересам відвідувача порталу.

Смарт-карта

Пластикова картка з вбудованим мікропроцесором. Смарт-карти можуть використовуватися для здійснення електронних платежів, для доступу до онлайн-ових сіткових служб або інших послуг.

Черв'як

Вірус, котрий самостійно (без втручання користувача) копіюється, не змінюючи код або файли, але може поширювати шкідливий код.

Використані ресурси:

1. Закон України про інформацію. № 2658-12 від 2.10.1992 р.
2. Ільїнський А.М. Використання інформаційних технологій на уроках географії // Географія. – 2004. - №23. – С.15-16.
3. Корнєєв В. Комп'ютер і географія // Освіта. – 2003. - №12. – С.10-11.
4. Костиця К. Використання комп'ютерів з метою особистісно орієнтованого навчання на уроках географії // Рідна школа. – 2004. - №10. – С.28-31.
5. Евсєєв Г.А., Пацюк С.Н., Симонович С.В. Ви купили комп'ютер. Видання 4-е, перероблене. М' – 1999г.
6. Intel. Навчання для майбутнього.–К.: Видавнича група BNV, 2004.– 416 с.
7. Географія України. Природа і населення. Навчальне електронне видання. - М.: Республіканський мультимедіа центр, 2006.
8. <http://mega.km.ru>
9. <http://travel.kyiv.org/map/>
10. <http://www.rgo.ru>
11. www.karpaty.com.ua
12. www.timer.dp.ua

